

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (peti senat)

z dne 26. novembra 2015*

„Državne pomoči — Digitalna televizija — Pomoč za uvedbo digitalne prizemne televizije na oddaljenih in manj urbaniziranih območjih v Španiji — Sklep o razglasitvi delne združljivosti in delne nezdružljivosti pomoči z notranjim trgom — Prednost — Storitve splošnega gospodarskega pomena — Člen 107(3)(c) PDEU — Nove pomoči“

V zadevi T-462/13,

Comunidad Autónoma del País Vasco (Španija),

Itelazpi, SA s sedežem v Zamudiu (Španija),

ki so ju najprej zastopali N. Ruiz García, J. Buendía Sierra, A. Lamadrid de Pablo in M. Muñoz de Juan, nato J. Buendía Sierra in A. Lamadrid de Pablo, odvetniki,

tožeči stranki,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopajo É. Gippini Fournier, B. Stromsky in P. Němečková, agenti,

tožena stranka,

ob intervenciji

SES Astra s sedežem v Betzdorfu (Luksemburg), ki jo zastopajo F. González Díaz, F. Salerno in V. Romero Algarra, odvetniki,

intervenientka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije 2014/489/EU z dne 19. junija 2013 o državni pomoči SA.28599 ((C 23/2010) (ex NN 36/2010, ex CP 163/2009)) Kraljevine Španije za uvedbo digitalne prizemne televizije na oddaljenih in manj urbaniziranih območjih (zunaj avtonomne skupnosti Kastilja in Manča) (UL L 217, str. 52),

SPLOŠNO SODIŠČE (peti senat),

v sestavi A. Dittrich (poročevalec), predsednik, J. Schwarcz, sodnik, in V. Tomljenović, sodnica,

sodni tajnik: J. Palacio González, glavni administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. marca 2015

* Jezik postopka: španščina.

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

- 1 Ta zadeva se nanaša na ukrepe, ki so jih španski organi izvajali v okviru prehoda z analogne na digitalno radiodifuzijo v Španiji na celotnem španskem ozemlju, razen v avtonomni skupnosti Kastilja in Manča (Španija). Ta digitalizacija, ki jo je tehnično mogoče izvesti prek prizemne, satelitske in kabelske platforme ali prek internetnega dostopa do širokopasovnih povezav, omogoča učinkovitejšo uporabo radiofrekvenčnega spektra. Pri digitalni radiodifuziji je televizijski signal bolj odporen na interference in ga lahko spremlja sklop dodatnih storitev, ki dajejo dodano vrednost programski ponudbi. Poleg tega je s postopkom digitalizacije mogoče pridobiti t. i. „digitalno dividendo“, to pomeni sproščene frekvence, saj tehnologije digitalne televizije uporabljajo veliko ožji spekter kot analogne tehnologije. Zaradi teh prednosti je Evropska komisija že od leta 2002 spodbujala digitalizacijo v Evropski uniji.
- 2 Kraljevina Španija je regulativni okvir, potreben za spodbujanje postopka prehoda z analogne na digitalno radiodifuzijo, vzpostavila z razglasitvijo med drugim Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo (zakon 10/2005 o nujnih ukrepih za razvoj digitalne prizemne televizije, liberalizacijo kabelske televizije in podporo pluralnosti) z dne 14. junija 2005 (BOE št. 142 z dne 15. junija 2005, str. 20562, v nadaljevanju: zakon 10/2005) in Real Decreto 944 /2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre (kraljeva uredba 944/2005 o odobritvi nacionalnega tehničnega načrta za digitalno prizemno televizijo) z dne 29. julija 2005 (BOE št. 181 z dne 30. julija 2005, str. 27006, v nadaljevanju: kraljeva uredba 944/2005). Ta kraljeva uredba določa obveznost, da nacionalni izdajatelji televizijskega programa zagotovijo 96-odstotno pokritost prebivalstva v okviru zasebnega sektorja in 98-odstotno pokritost prebivalstva v okviru javnega sektorja na njihovem ozemlju.
- 3 Španski organi so za izvedbo prehoda z analogne na digitalno televizijo špansko ozemlje razdelili na tri ločena območja:
 - na območju I, ki vključuje 96 % španskega prebivalstva in ki je štelo za tržno donosno, so stroške prehoda na digitalno tehnologijo nosili javni in zasebni izdajatelji televizijskega programa;
 - na območju II, ki vključuje manj urbanizirana in oddaljena območja, ki zajemajo 2,5 % španskega prebivalstva, izdajatelji televizijskega programa, ker niso imeli tržnega interesa, niso investirali v digitalizacijo, zaradi česar so španski organi vzpostavili javno financiranje;
 - na območju III, ki zajema 1,5 % španskega prebivalstva, topografija izključuje digitalizirani prizemni prenos, tako da se ta zagotavlja prek satelitske platforme.
- 4 Španski svet ministrov je z odločbo z dne 7. septembra 2007 sprejel nacionalni načrt prehoda na digitalno prizemno televizijo (v nadaljevanju: DPT), s katerim se izvaja nacionalni tehnični načrt, določen s kraljevo uredbo 944/2005. V skladu s tem načrtom je bilo špansko ozemlje razdeljeno na 90 tehničnih projektov prehoda, za vsakega od njih pa je bil določen skrajni rok za izklop analogne radiodifuzije. V tem načrtu je bil določen cilj, da se doseže pokritost španskega prebivalstva s storitvijo DPT, ki bo podobna pokritosti prebivalstva z analogno televizijo v letu 2007, to je več kot 98 % tega prebivalstva in 100 % prebivalstva v Baskiji (Španija).

- 5 Ker bi obveznosti pokritosti, določene glede DPT (glej točko 2 zgoraj), lahko privedle do manjše pokritosti španskega prebivalstva v primerjavi s pokritostjo tega prebivalstva s prej obstoječo analogno radiodifuzijo, je bilo nujno zagotoviti televizijsko pokritost na območju II. Ta zadeva se nanaša zgolj na javno financiranje španskih organov za podporo postopka prizemne digitalizacije na tem območju, natančneje na financiranje tega postopka v regijah Baskije, ki ležijo na tem območju. V Baskiji živi 9,5 % prebivalcev.
- 6 Špansko ministrstvo za industrijo, turizem in trgovino (v nadaljevanju: MITT) je 29. februarja 2008 sprejelo sklep, katerega namen je bil izboljšati telekomunikacijsko infrastrukturo ter določiti merila in razporeditev financiranja ukrepov za razvoj informacijske družbe v okviru „načrta Avanza“. Proračun, odobren s tem sklepom, je bil delno dodeljen za digitalizacijo televizije na območju II.
- 7 Med julijem in novembrom 2008 se je digitalizacija na območju II izvajala prek različnih dodatkov k okvirnim sporazumom iz leta 2006, ki so jih MITT in avtonomne skupnosti Kraljevine Španije podpisali v okviru načrta Avanza. Na podlagi teh dodatkov je MITT preneslo sredstva avtonomnim skupnostim, ki so se zavezale, da preostale operativne stroške pokrijejo iz svojih proračunov.
- 8 Španski svet ministrov je 17. oktobra 2008 privolil v dodelitev nadaljnjih sredstev za razširitev in dokončanje pokritosti z DPT v okviru projektov prehoda, ki bi se morali zaključiti v prvi polovici leta 2009. Financiranje je bilo dodeljeno po podpisu novih okvirnih sporazumov med MITT in avtonomnimi skupnostmi decembra 2008 o izvajanju nacionalnega načrta za prehod na DPT. Omenjeni svet ministrov je 29. maja 2009 odobril merila za razdelitev sredstev za financiranje pobud za prehod na DPT.
- 9 Po podpisu dodatkov k okvirnim sporazumom iz leta 2008 za razširitev pokritosti z DPT in po objavi teh okvirnih sporazumov in dodatkov v *Boletín oficial del Estado* so avtonomne skupnosti začele s postopkom razširitve. V ta namen so organizirale javne razpise ali pa so za njihovo organizacijo zadolžile zasebna podjetja. V nekaterih primerih so avtonomne skupnosti za razširitev pooblastile občine.
- 10 V Španiji sta na splošno potekali dve vrsti javnih razpisov. Prvi so bili javni razpisi za razširitev pokritosti, kar je pomenilo, da je bil izbrani ponudnik zadolžen za zagotavljanje operativnega omrežja DPT. Naloge, ki jih je bilo treba izvesti v ta namen, so med drugim vključevale zasnovano in upravljanje omrežja, prenos signala, uvedbo omrežja in dobavo potrebne opreme. Druga vrsta so bili javni razpisi za dobavo telekomunikacijske opreme.
- 11 V razširitev pokritosti na območju II je bilo v letih 2008 in 2009 vloženi skoraj 163 milijonov EUR iz centralnega proračuna (delno v obliki ugodnih posojil, ki jih je MITT dodelilo avtonomnim skupnostim) ter približno 60 milijonov EUR iz proračunov 16 zadevnih avtonomnih skupnosti. Poleg tega so občine financirale razširitev v vrednosti približno 3,5 milijona EUR.
- 12 Kot drugi korak po razširitvi DPT na območju II so nekatere avtonomne skupnosti od leta 2009 organizirale dodatne javne razpise ali pa so brez javnih razpisov sklepale pogodbe za upravljanje in vzdrževanje opreme, ki je bila digitalizirana in se je uporabljala med razširitvijo. Skupni znesek sredstev, ki so bila v letih od 2009 do 2011 dodeljena prek javnih razpisov za upravljanje in vzdrževanje, je znašal vsaj 32,7 milijona EUR.
- 13 V Baskiji prva tožeča stranka, avtonomna skupnost Baskija (Španija), avtonomno izvaja svoja zakonodajna in finančna pooblastila v razmerju do Španije v skladu z določbami španske ustave in svojim statutom o avtonomiji. Ta pooblastila se nanašajo predvsem na področja radiodifuzije ter javnih služb in infrastrukture pod pogoji, določenimi v navedeni ustavi in zadevnem statutu o avtonomiji. Uvedba, vzdrževanje in upravljanje televizijskega omrežja so bili zaupani drugi tožeči stranki, družbi Itelazpi, SA, ki je javno podjetje v 100-odstotni lasti baskovske vlade, ki ji je dodelila sredstva za podporo postopka prizemne digitalizacije.

- 14 Komisija je 18. maja 2009 prejela pritožbo evropskega satelitskega operaterja, intervenientke SES Astra, v zvezi z domnevnim sistemom pomoči, ki so jo španski organi sprejeli v zvezi s prehodom z analogne na digitalno televizijo na območju II. Po zatrjevanju tega operaterja je bil ta ukrep nepriglašena pomoč, ki naj bi povzročala izkrivljanje konkurence med platformo prizemnega prenosa in platformo satelitskega prenosa.
- 15 Komisija je z dopisom z dne 29. septembra 2010 obvestila Kraljevino Španijo, da je sprejela odločbo o začetku postopka iz člena 108(2) PDEU v zvezi z zadevno pomočjo za celotno špansko ozemlje, razen za avtonomno skupnost Kastilja in Manča, za katero je uvedla poseben postopek (v nadaljevanju: odločba o začetku postopka). Komisija je z objavo odločbe o začetku postopka v *Uradnem listu Evropske unije* 14. decembra 2010 (UL C 337, str. 17) zainteresirane stranke pozvala k predložitvi pripomb.
- 16 Komisija je po prejemu pripomb španskih organov in drugih zainteresiranih strank 19. junija 2013 sprejela Sklep 2014/489/EU o državni pomoči SA.28599 ((C 23/2010) (ex NN 36/2010, ex CP 163/2009)) Kraljevine Španije za uvedbo digitalne prizemne televizije na oddaljenih in manj urbaniziranih območjih (zunaj avtonomne skupnosti Kastilja in Manča) (UL L 217, str. 52, v nadaljevanju: izpodbijani sklep), ki v izreku določa:

„Člen 1

Državna pomoč, ki je bila dodeljena operaterjem prizemne televizijske platforme za uporabo [uvedbo], vzdrževanje in upravljanje digitalnega prizemnega televizijskega omrežja na območju II ter jo je [Kraljevina] Španija izvajala nezakonito, saj je pri tem kršila člen 108(3) PDEU, ni združljiva z notranjim trgov, z izjemo pomoči, ki je bila dodeljena v skladu z merilom [načelom] tehnološke nevtralnosti.

Člen 2

Individualna pomoč, dodeljena v okviru sheme [sistema] iz člena 1, ne pomeni [državne] pomoči, če je takrat, ko je bila dodeljena, izpolnjevala pogoje iz uredbe, ki je bila sprejeta v skladu s členom 2 Uredbe Sveta (ES) št. 994/98 in se je uporabljala takrat, ko je bila pomoč dodeljena.

Člen 3

1. [Kraljevina] Španija nezdružljivo pomoč, dodeljeno na podlagi sheme [sistema] iz člena 1, izterja od operaterjev digitalne prizemne televizije ne glede na to, ali so pomoč prejeli neposredno ali posredno.
2. Za vsote, ki jih je treba izterjati, se od datuma, ko so bile dane na razpolago upravičencem, do datuma izterjave zaračunavajo obresti.
3. Obresti se izračunajo na podlagi obrestnoobrestnega računa v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004.
4. [Kraljevina] Španija prekliče vsa neizplačana plačila pomoči na podlagi sheme [sistema] iz člena 1 od datuma uradnega obvestila o tem sklepu.

Člen 4

1. Izterjava pomoči, dodeljene na podlagi sheme [sistema] iz člena 1, je takojšnja in učinkovita.
2. [Kraljevina] Španija zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu.

3. [Kraljevina] Španija v dveh mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu predloži Komisiji naslednje informacije:

(a) seznam upravičencev, ki so prejeli pomoč na podlagi sheme [sistema] iz člena 1, in skupni znesek pomoči, ki jo je na podlagi navedene[ga] sheme [sistema] prejel vsak od njih, po kategorijah iz oddelka 6.2;

(b) skupni znesek (glavnica in obresti pri izterjavi), ki ga je treba izterjati od vsakega upravičenca;

[...]

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Španijo.“

- 17 V utemeljitvi izpodbijanega sklepa je Komisija, na prvem mestu, menila, da so bili različni instrumenti, ki so bili sprejeti na centralni ravni, ter sporazumi, ki so bili sprejeti med MITT in avtonomnimi skupnostmi in nato spremenjeni, temelj sistema pomoči za razširitev DPT na območju II. V praksi naj bi avtonomne skupnosti uporabile smernice španske vlade o razširitvi DPT (točka 91 obrazložitve navedenega sklepa).
- 18 Na drugem mestu, Komisija je ugotovila, da je treba zadevni ukrep šteti za državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Ker naj bi bil navedeni ukrep financiran iz državnega proračuna ter iz proračunov posameznih avtonomnih skupnosti in občin, naj bi šlo za intervencijo iz državnih sredstev. Po mnenju Komisije razširitev omrežij za televizijsko oddajanje šteje za gospodarsko dejavnost in ne spada med izvajanje prerogativ javne oblasti. Operaterji platforme DPT naj bi bili neposredni upravičenci pomoči, omrežni operaterji, ki naj bi sodelovali pri javnih razpisih za razširitev pokritosti, pa naj bi bili posredni upravičenci pomoči. Prednost, ki jo ta ukrep daje zadnjenavedenim operaterjem, naj bi bila selektivna, saj naj bi tak ukrep koristil le sektorju radiodifuzije, znotraj tega sektorja pa naj bi zadeval samo podjetja, ki so dejavna na trgu prizemne platforme. Iz izpodbijanega sklepa je razvidno, da so španski organi kot najboljši in edini primer navedli primer avtonomne skupnosti Baskija (Španija), da bi uveljavljali neobstoje državne pomoči skladu z merili, ki jih je Sodišče določilo v sodbi z dne 24. julija 2003, Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, Recueil, EU:C:2003:415). Vendar prvo merilo iz te sodbe, v skladu s katerim mora podjetje, ki prejema nadomestilo, dejansko izpolnjevati obveznosti javne službe in morajo biti te obveznosti jasno opredeljene, po mnenju Komisije ni bilo izpolnjeno. Poleg tega naj ne bi bilo izpolnjeno četrto merilo iz navedene sodbe, ker ni bilo podano jamstvo za najnižje stroške v splošnem interesu omenjene avtonomne skupnosti. Komisija je prepričana, da ob upoštevanju dejstva, da sta satelitska in prizemna platforma za radiodifuzijo medsebojno konkurenčni, ukrep za uvedbo, upravljanje in vzdrževanje DPT na območju II pomeni izkrivljanje konkurence med obema platformama. Zadevni ukrep naj bi tudi vplival na trgovino znotraj Unije (točke od 94 do 141 obrazložitve navedenega sklepa).
- 19 Na tretjem mestu, Komisija je ugotovila, da zadevnega ukrepa ni mogoče šteti za državno pomoč, ki bi bila v skladu s členom 107(3)(c) PDEU združljiva z notranjim trgovom, čeprav je bil namen tega ukrepa uresničiti natančno opredeljen cilj skupnega interesa, in da je priznala obstoj nedelovanja trga. Po njenem mnenju ta ukrep, ker ni upošteval načela tehnološke nevtralnosti, ni sorazmeren in ni ustrezen instrument za zagotavljanje pokritosti prebivalcev na območju II z nekodiranimi kanali (točke od 148 do 171 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 20 Na četrtem mestu, Komisija je menila, da zadevnega ukrepa ni mogoče utemeljiti na podlagi člena 106(2) PDEU, ker upravljanje prizemne platforme ni jasno opredeljeno kot javna storitev (točka 172 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

- 21 Na petem mestu, po navedbah Komisije zadevni ukrep ni bil obstoječa pomoč, saj je bilo treba navedeni ukrep šteti za spremembo, ki je vplivala na vsebino prvotnega sistema. Španski organi bi torej morali ta ukrep priglasiti (točke od 173 do 175 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 22 Na šestem mestu, Komisija je podrobneje navedla različne primere, v katerih bi španski organi morali zadevno pomoč izterjati od neposrednih in posrednih upravičencev (točke od 179 do 197 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

Postopek in predlogi strank

- 23 Tožeči stranki sta 30. avgusta 2013 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili to tožbo.
- 24 Tožeči stranki sta istega dne z ločenim aktom v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili predlog za izdajo začasne odredbe, s katerim sta v bistvu predlagali, naj predsednik Splošnega sodišča odloži izvršitev izpodbijanega sklepa. S sklepom z dne 16. oktobra 2013, Comunidad Autónoma del País Vasco in Itelazpi/Komisija (T-462/13 R, EU:T:2013:546), je bil ta predlog zavrjen, odločitev o stroških pa pridržana.
- 25 Intervenientka je 20. septembra 2013 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila predlog za intervencijo v podporo predlogom Komisije. Temu predlogu je bilo ugodeno s sklepom z dne 10. februarja 2014, Comunidad Autónoma del País Vasco in Itelazpi/Komisija (T-462/13, EU:T:2014:81).
- 26 Intervenientka je intervencijsko vlogo vložila 24. marca 2014. Tožeči stranki sta 24. aprila 2014 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča predložili stališča glede te vloge. Komisija ni podala stališč glede vloge intervenientke.
- 27 Splošno sodišče (peti senat) je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo, da bo začelo ustni postopek.
- 28 Splošno sodišče je v okviru ukrepov procesnega vodstva, določenih v členu 64 Poslovnika z dne 2. maja 1991, Komisijo pozvalo k predložitvi dokumentov. Komisija je to zahtevo izpolnila v določenem roku.
- 29 Tožeči stranki sta 25. februarja 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča podali stališča glede poročila za obravnavo.
- 30 Stranke so na obravnavi 12. marca 2015 podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja Splošnega sodišča.
- 31 Tožeči stranki Splošnemu sodišču predlagata, naj:
- ugotovi dopustnost in utemeljenost uveljavljenih tožbenih razlogov;
 - izpodbijani sklep razglasi za ničen;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 32 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- tožbo zavrne;
 - tožečima strankama naloži plačilo stroškov.

33 Intervenientka Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- ugoti predlogom Komisije;
- tožečima strankama naloži plačilo stroškov, nastalih v zvezi z njeno intervencijo.

Pravo

- 34 Uvodoma je treba navesti, da je tožba dopustna, čeprav tožeči stranki nista naslovnici izpodbijanega sklepa, čemur Komisija sicer ni oporekala. Glede prve tožeče stranke namreč ni sporno, da je ona odločila, da dodeli del spornih pomoči v Baskiji. Izpodbijani sklep, ki prvo tožečo stranko ovira pri tem, da bi lastne pristojnosti, ki jih ima neposredno na podlagi španskega prava, izvrševala po lastni presoji, torej neposredno in posamično vpliva na njen pravni položaj (sodbe z dne 8. marca 1988, *Exécutif régional wallon in Glaverbel/Komisija*, 62/87 in 72/87, Recueil, EU:C:1988:132, točki 6 in 8; z dne 30. aprila 1998, *Vlaamse Gewest/Komisija*, T-214/95, Recueil, EU:T:1998:77, točka 29, in z dne 9. septembra 2009, *Diputación Foral de Álava in drugi/Komisija*, od T-227/01 do T-229/01, T-265/01, T-266/01 in T-270/01, ZOdl., EU:T:2009:315, točka 76). Glede na to, da je procesno upravičenje avtonomne skupnosti Baskija glede ene in iste tožbe dokazano, ni treba preizkusiti procesnega upravičenja druge tožeče stranke (glej v tem smislu sodbo z dne 24. marca 1993, *CIRFS in drugi/Komisija*, C-313/90, Recueil, EU:C:1993:111, točka 31).
- 35 Tožeči stranki v utemeljitev tožbe navajata tri tožbene razloge. Prvi tožbeni razlog se nanaša na kršitev člena 107(1) PDEU, ker naj bi Komisija nepravilno ugotovila obstoj državne pomoči. Z drugim tožbenim razlogom zatrjujeta napačno uporabo prava pri analizi združljivosti zadevnega ukrepa z notranjim trgov. S tretjim tožbenim razlogom tožeči stranki uveljavljata napačno uporabo prava, ker je Komisija ugotovila obstoj nove pomoči.

Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 107(1) PDEU

- 36 Ta tožbeni razlog je sestavljen iz dveh delov. Tožeči stranki Komisiji očitata kršitev člena 107(1) PDEU, ker je ugotovila obstoj državne pomoči. Prvi del se nanaša na neobstoje gospodarske prednosti. Z drugim delom tožeči stranki navajata, da druga tožeča stranka ni dobila nobene selektivne prednosti.

Prvi del: neobstoje gospodarske prednosti

- 37 Tožeči stranki navajata, da je Komisija kršila člen 107(1) PDEU s tem, da je ugotovila obstoj gospodarske prednosti za drugo tožečo stranko. Po njunem mnenju take prednosti ni bilo, ker so bila izpolnjena merila, ki jih je Sodišče določilo v sodbi *Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg* (navedena zgoraj v točki 18, EU:C:2003:415).
- 38 Uvodoma je treba spomniti, da morajo biti za opredelitev pomoči v smislu člena 107(1) PDEU izpolnjeni vsi pogoji, zajeti v tej določbi. Prvič, intervencija mora biti državna ali iz državnih sredstev. Drugič, ta intervencija mora biti taka, da lahko vpliva na trgovino med državami članicami. Tretjič, upravičencu mora dodeliti ugodnost z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji. Četrtič, pomoč mora izkrivljati ali bi lahko izkrivljala konkurenco (glej sodbo z dne 17. decembra 2008, *Ryanair/Komisija*, T-196/04, ZOdl., EU:T:2008:585, točka 36 in navedena sodna praksa).

- 39 Ta del se natančneje nanaša na tretjega od teh pogojev, v skladu s katerim se kot državne pomoči štejejo intervencije v kateri koli obliki, ki lahko neposredno ali posredno dajejo prednost podjetjem ali ki jih je treba razumeti kot gospodarsko korist, ki je upravičeno podjetje v normalnih tržnih razmerah ne bi dobilo (glej sodbo z dne 2. septembra 2010, Komisija/Deutsche Post, C-399/08 P, ZOdl., EU:C:2010:481, točka 40 in navedena sodna praksa).
- 40 Spomniti je treba, da je Sodišče v zgoraj v točki 18 navedeni sodbi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) navedlo, da če je treba državno intervencijo šteti kot nadomestilo, ki pomeni plačilo za storitve, ki so jih opravila podjetja, ki prejemajo nadomestilo za izpolnjevanje obveznosti javne službe, tako da ta podjetja dejansko ne pridobijo finančne koristi in zaradi tega ukrepa torej ne pridobijo ugodnejšega konkurenčnega položaja glede na konkurenčna podjetja, tak ukrep ni zajet s členom 107(1) PDEU. Vendar, da bi se tako nadomestilo v konkretnem primeru lahko izognilo opredelitvi kot državna pomoč, morajo biti kumulativno izpolnjena štiri merila (zgoraj v točki 18 navedena sodba Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, EU:C:2003:415, točki 87 in 88).
- 41 Iz točk od 114 do 128 obrazložitve izpodbijanega sklepa je razvidno, da po mnenju Komisije v obravnavani zadevi prvo in četrto merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) nista bili izpolnjeni.
- Prvo merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) v zvezi z izvrševanjem obveznosti javne službe
- 42 V skladu s tem merilom mora podjetje, ki prejema nadomestilo, dejansko izpolnjevati obveznosti javne službe, te obveznosti pa morajo biti jasno opredeljene (zgoraj v točki 18 navedena sodba Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, EU:C:2003:415, točka 89).
- 43 Navesti je treba, da je Komisija v točkah od 119 do 126 obrazložitve izpodbijanega sklepa menila, da prvo merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) ni bilo izpolnjeno.
- 44 Iz točke 119 obrazložitve izpodbijanega sklepa je razvidno, da špansko pravo upravljanja prizemnega omrežja ne priznava kot javno storitev. Ley 11/1998, General de Telecomunicaciones (splošni zakon 11/1998 o telekomunikacijah) z dne 24. aprila 1998 (BOE št. 99 z dne 25. aprila 1998, str. 13909, v nadaljevanju: zakon 11/1998) naj bi določal, da so telekomunikacijske storitve, vključno z upravljanjem podpornih radiotelevizijskih omrežij, storitve splošnega gospodarskega pomena (v nadaljevanju: SSGP), vendar nimajo statusa javnih storitev, saj je ta pridržan le za omejeno število telekomunikacijskih storitev, zlasti za storitve, povezane z javno obrambo, civilno zaščito in upravljanjem telefonskega omrežja. Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones (splošni zakon 32/2003 o telekomunikacijah) z dne 3. novembra 2003 (BOE št. 264 z dne 4. novembra 2003, str. 38890, v nadaljevanju: zakon 32/2003) naj bi ohranil enako definicijo. Storitve oddajanja televizijskih programov, to je prenos signalov prek telekomunikacijskih omrežij, naj bi štele za telekomunikacijske storitve in naj bi bile SSGP, ki pa niso javne storitve.
- 45 V skladu s točko 120 obrazložitve izpodbijanega sklepa so bile določbe španskega zakona o telekomunikacijah vsekakor tehnološko nevtralne. V navedenem zakonu naj bi bile telekomunikacije opredeljene kot upravljanje omrežij, zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev in z njimi povezani viri. Telekomunikacije naj bi pomenile prenos signalov prek katerega koli telekomunikacijskega omrežja in ne le prek prizemnega omrežja. Poleg tega naj bi ta zakon določal, da je eden od njegovih ciljev čim bolj spodbujati tehnološko nevtralnost ureditve.

- 46 Iz točke 121 obrazložitve izpodbijanega sklepa je razvidno, da je bila v zakonu, ki je bil veljaven in se je uporabljal ob prenosu sredstev, javna radiodifuzija sicer opredeljena kot javna storitev, vendar naj te opredelitve ne bi bilo mogoče razširiti na upravljanje določene podporne platforme. Poleg tega v primeru obstoja več platform prenosa ne bi bilo mogoče šteti, da je posebej ena od njih temeljna platformo za prenos radijskih signalov. Zato bi bila po mnenju Komisije storjena očitna napaka, če bi bilo v španski zakonodaji določeno, da je uporaba določene platforme za prenos radijskih signalov javna storitev.
- 47 Dalje je Komisija v točkah 123 in 124 obrazložitve izpodbijanega sklepa zavrnila argumentacijo, da je bilo v medinstitucionalnih konvencijah, sklenjenih med baskovsko vlado, združenjem baskovskih občin in tremi regionalnimi baskovskimi sveti, upravljanje prizemnega omrežja opredeljeno kot javna storitev.
- 48 V točki 172 obrazložitve izpodbijanega sklepa je Komisija, sklicujoč se na točke od 119 do 122 obrazložitve tega sklepa, ugotovila, da niti Kraljevina Španija niti baskovski organi niso jasno opredelili upravljanja prizemne platforme kot javno storitev.
- 49 Navesti je treba, da stranke v zvezi s pojmom javne službe v smislu zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) ne oporekajo, da ta ustreza pojmu SSGP v smislu člena 106(2) PDEU (glej v tem smislu sodbi z dne 12. februarja 2008, BUPA in drugi/Komisija, T-289/03, ZOdl., EU:T:2008:29, točka 162, in z dne 16. julija 2014, Zweckverband Tierkörperbeseitigung/Komisija, T-309/12, EU:T:2014:676, točka 132).
- 50 V skladu z ustaljeno sodno prakso imajo države članice široko diskrecijsko pravico pri opredelitvi tega, kaj štejejo za SSGP, in zato lahko Komisija njihovo opredelitev izpodbija le v primeru očitne napake (glej sodbe z dne 15. junija 2005, Olsen/Komisija, T-17/02, ZOdl., EU:T:2005:218, točka 216; z dne 22. oktobra 2008, TV2/Danmark in drugi/Komisija, T-309/04, T-317/04, T-329/04 in T-336/04, ZOdl., EU:T:2008:457, točka 101, in z dne 6. oktobra 2009, FAB/Komisija, T-8/06, EU:T:2009:386, točka 63). Ker namreč na tem področju ni usklajenih predpisov Unije, Komisija ni pristojna za odločanje o obsegu nalog javne službe, in sicer niti o višini stroškov, povezanih s to službo, niti o primernosti političnih odločitev, ki jih v zvezi s tem sprejmejo nacionalni organi, niti o gospodarski učinkovitosti javnega izvajalca (glej v tem smislu sodbi z dne 27. februarja 1997, FFSA in drugi/Komisija, T-106/95, Recueil, EU:T:1997:23, točka 108, in z dne 1. julija 2010, M6/Komisija, T-568/08 in T-573/08, ZOdl., EU:T:2010:272, točka 139 in navedena sodna praksa). Iz člena 1, prva alineja, Protokola št. 26 o storitvah v splošnem interesu, ki dopolnjuje Pogodbo EU in Pogodbo DEU, je razvidno, da k skupnim vrednotam Unije v zvezi s SSGP v smislu člena 14 PDEU sodita zlasti bistvena vloga in široko polje proste presoje nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov pri zagotavljanju, naročanju in organiziranju SSGP, in sicer čim bolj v skladu s potrebami uporabnikov.
- 51 Zato pristojnost države članice za opredelitev SSGP ni neomejena in je ni mogoče izvajati arbitrarno, samo da bi se določen sektor izognil uporabi pravil o konkurenci (zgoraj v točki 49 navedena sodba BUPA in drugi/Komisija, EU:T:2008:29, točka 168). Pri zadevni storitvi mora obstajati splošen gospodarski pomen, ki ima posebne značilnosti v primerjavi z drugimi gospodarskimi dejavnostmi, da bi jo lahko opredelili kot SSGP (sodbi z dne 10. decembra 1991, Merci convenzionali porto di Genova, C-179/90, Recueil, EU:C:1991:464, točka 27, in z dne 17. julija 1997, GT-Link, C-242/95, Recueil, EU:C:1997:376, točka 53).
- 52 Obseg nadzora, ki ga izvaja Splošno sodišče nad presojami Komisije, nujno upošteva dejstvo, da lahko Komisija opredelitve storitve kot SSGP, ki jo opravi država članica, izpodbija le v primeru očitne napake. Vendar se mora nadzor nanašati na izpolnjevanje določenih minimalnih meril, zlasti glede obstoja oblastvenega akta, s katerim je zadevnemu gospodarskemu subjektu podeljena naloga SSGP, ter glede univerzalne in zavezujoče narave te naloge (glej sodbo z dne 7. novembra 2012, CBI/Komisija, T-137/10, ZOdl., EU:T:2012:584, točki 100 ter 101 in navedena sodna praksa). Poleg tega je treba v skladu s členom 4 Odločbe 2005/842/ES z dne 28. novembra 2005 o uporabi člena [106(2) PDEU] za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljene nekaterim

podjetjem, pooblaščenim za opravljanje SSGP (UL L 312, str. 67) odgovornost za opravljanje SSGP podeliti ustreznemu podjetju v skladu z enim ali več uradnimi pravnimi akti, katerih obliko lahko določi vsaka država članica, pri čemer morajo ti akti zlasti določiti naravo in trajanje obveznosti javnih storitev ter zadevna podjetja in ozemlja. Odstavek 12 okvira Skupnosti za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve (UL 2005, C 297, str. 4) vsebuje iste zahteve.

- 53 Na prvem mestu, tožeči stranki navajata, da je bilo prvo merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) izpolnjeno, ker je bilo po njenem mnenju upravljanje podpornih radiotelevizijskih omrežij kot SSGP na nacionalni ravni opredeljeno v španski zakonodaji, na ravni avtonomne skupnosti pa v medinstitucionalnih konvencijah, sklenjenih v Baskiji, kot je to med drugim razvidno iz točke 119 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Na obravnavi sta pojasnili, da zakon 32/2003 pomeni pooblastitveni okvir, ki naj bi španskim organom dopuščal opredelitev SSGP. Nesporno naj bi bilo, da so bile v obravnavani zadevi izpolnjene tipične značilnosti, ki se zahtevajo za opredelitev SSGP, zlasti obstoj nedelujočega trga. Po prepričanju tožečih strank je Komisija ugotovila, da prvo merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) ni bilo izpolnjeno, na podlagi napačne razlage pojmov javne službe in SSGP v španskem pravu in pravu Unije.
- 54 Ta argumentacija ne dokazuje, da je Komisija napačno menila, da ker storitev upravljanja prizemnega omrežja ni jasno opredeljena kot javna storitev, prvo merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) ni bilo izpolnjeno.
- 55 Prvič, Španija namreč upravljanja omrežja DPT na območju II ni opredelila kot SSGP v smislu prava Unije na nacionalni ravni.
- 56 Kot je razvidno iz točke 119 obrazložitve izpodbijanega sklepa, je res, da je Španija storitev upravljanja podpornih radiotelevizijskih omrežij opredelila kot storitev splošnega pomena na podlagi člena 2 zakonov 11/1998 in 32/2003, ki ju je Komisija predložila na podlagi ukrepov procesnega vodstva po odredbi Splošnega sodišča (glej točko 28 zgoraj), v povezavi s členom 1 obeh zakonov.
- 57 Vendar je iz člena 2 zakonov 11/1998 in 32/2003 razvidno, da se ta opredelitev nanaša na vse telekomunikacijske storitve, tudi na upravljanje podpornih radiotelevizijskih omrežij. Zgolj dejstvo, da je neka storitev v nacionalnem pravu določena kot storitev splošnega pomena, pa ne pomeni, da je vsak operater, ki jo opravlja, zadolžen za izpolnjevanje jasno opredeljenih obveznosti javne službe v smislu zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415). Če bi bilo tako, bi vse telekomunikacijske storitve v Španiji pomenile SSGP v smislu te sodbe, kar pa ne izhaja iz nobenega od teh dveh zakonov. V zvezi s tem je treba tudi ugotoviti, da člen 2(1) zakona 32/2003 izrecno določa, da se storitve splošnega pomena v smislu tega zakona zagotavljajo na podlagi pravil o svobodni konkurenci. Opredelitev storitve kot SSGP v smislu zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) pa zahteva, da je odgovornost za njeno opravljanje podeljena določenim podjetjem.
- 58 Dalje je treba ugotoviti, da Komisija ni storila nobene napake s tem, da je v točkah od 119 do 125 obrazložitve izpodbijanega sklepa preučila, ali je bilo prvo merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) izpolnjeno glede storitve upravljanja prizemnih omrežij in ne glede storitve upravljanja podpornih radiotelevizijskih omrežij, kot to zatrjujeta tožeči stranki. V zvezi s tem je iz točke 120 obrazložitve navedenega sklepa razvidno, da so določbe zakona 32/2003 tehnološko nevtralne in da telekomunikacije pomenijo prenos signalov prek katerega koli telekomunikacijskega omrežja in ne le prek prizemnega omrežja, čemur tožeči stranki nista oporekali. Glede na te opredelitve španskega zakona ni mogoče skleniti, da je Komisija v točkah od 119 do 122 obrazložitve tega sklepa napačno menila, da v navedenem zakonu upravljanje prizemnega omrežja ni opredeljeno kot javna služba v smislu zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415).

- 59 V nasprotju s trditvami tožečih strank omejitve storitve upravljanja podpornih radiotelevizijskih omrežij na določeno platformo ne pomeni le konkretnega načina opravljanja te storitve. Glede na načelo tehnološke nevtralnosti namreč taka omejitev po zakonu 32/2003 ni bila potrebna, bila je celo neposredno v nasprotju z njegovimi določbami.
- 60 V zvezi z navedbo tožečih strank, da obstoj diskrecijske pravice španskih organov glede določitev sredstva za izvajanje SSGP potrjujeta člena 2 in 3 Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, str. 1 in popravek UL L 114, str. 24), zadošča navedba, da se navedena direktiva na podlagi njenega člena 1(2) uporablja za podeljevanje koncesij za gradnje ali storitve gospodarskim subjektom, česar ne omaja dejstvo, da je v členih 2 in 3 te direktive poudarjen pomen načel samostojnega upravljanja javnih organov, enake obravnave, nediskriminacije in transparentnosti.
- 61 Glede uporabe pravil o konkurenci je treba razločevati med primerom, v katerem država izvaja javna pooblastila, in primerom, v katerem opravlja gospodarske dejavnosti industrijske ali tržne narave s ponujanjem blaga ali storitev na trgu. V zvezi s tem ni pomembno, da država deluje neposredno prek organa, ki je del javne uprave, ali prek subjekta, ki mu je podelila posebne ali izključne pravice (glej sodbi z dne 18. marca 1997, *Diego Cali & Figli*, C-343/95, Recueil, EU:C:1997:160, točki 16 ter 17 in navedena sodna praksa, in z dne 12. julija 2012, *Compass-Datenbank*, C-138/11, ZOdl., EU:C:2012:449, točka 35 in navedena sodna praksa). To, da ima organ, ki opravlja gospodarske dejavnosti, pravno osebnost, ki mu jo daje nacionalno pravo in je različna od pravne osebnosti države, ne vpliva na obstoj finančnih odnosov med državo in tem organom ter posledično na možnost, da je navedeni organ lahko prejemnik državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU (glej sodbo z dne 24. marca 2011, *Freistaat Sachsen in Land Sachsen-Anhalt/Komisija*, T-443/08 in T-455/08, ZOdl., EU:T:2011:117, točka 129 in navedena sodna praksa).
- 62 Drugič, upravljanje omrežja DPT tudi ni opredeljeno kot SSGP v smislu prava Unije na ravni avtonomne skupnosti v medinstitucionalnih konvencijah, sklenjenih v Baskiji.
- 63 V zvezi s tem je treba navesti, da so baskovski organi v zadevnih medinstitucionalnih konvencijah sicer priznali, da vrednote splošnega dostopa do informacij in do pluralnosti informacij zahtevajo splošno dostopnost nekodirane televizije, in da so ob opozorilu na nujnost, da imajo baskovski državljani dostop do celotne ponudbe DPT, menili, da bodo v tej okoliščinah prevzeli razširitev pokritosti z državnimi multipleksi pod navedenimi pogoji. Vendar, kot je Komisija navedla v točki 124 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v nobeni določbi teh medinstitucionalnih konvencij ni navedeno, da se upravljanje prizemnega omrežja šteje za javno storitev. Poleg tega tožeči stranki izrecno poudarjata, da prva tožeča stranka nikoli ni zatrjevala, da je upravljanje storitve radiodifuzije prek prizemne platforme, ne pa upravljanje storitve prek drugih platform, SSGP.
- 64 Še več, spomniti je treba, da je za zakon 32/2003, ki je po mnenju tožečih strank pomenil pooblastitveni okvir, ki španskim organom dopušča opredelitev SSGP, značilno upoštevanje načela tehnološke nevtralnosti (glej točko 58 zgoraj). Zaradi tega ni mogoče ugotoviti, da so baskovski organi v zadevnih konvencijah upravljanje omrežja DPT opredelili kot SSGP in pri tem izključili uporabo vsakršne druge tehnologije za prenos televizijskega signala na območju II.
- 65 Na drugem mestu, tožeči stranki zatrjujeta, da je Komisija nepravilno razlikovala med opravljanjem radiodifuzijske storitve in upravljanjem radiodifuzijskih omrežij. Menita, da sicer ni sporno, da je radiodifuzijska storitev javna služba, vendar je dejstvo zagotavljanja in financiranja omrežja, ki omogoča upravljanje te storitve, prav tako bistveno in uresničuje splošni interes. V zvezi s tem se sklicujeta na Ley 31/1987 de Ordenación de las Telecomunicaciones (zakon 31/1987 o organizaciji telekomunikacij) z dne 18. decembra 1987 (BOE št. 303 z dne 19. decembra 1987, str. 37409, v nadaljevanju: zakon 31/1987), v skladu s katerim naj bi bile zvokovne in televizijske radiodifuzijske storitve, ki se oddajajo prizemno, javne storitve.

- 66 V zvezi s tem je treba navesti, da je prenos nedvomno nujen za radiodifuzijo. Čeprav namreč v skladu s sodno prakso tehnika prenosa ni odločilen element pri presoji pojma radiodifuzija (sodbi z dne 2. junija 2005, *Mediakabel*, C-89/04, ZODl., EU:C:2005:348, točka 33, in z dne 22. decembra 2008, *Kabel Deutschland Vertrieb und Service*, C-336/07, ZODl., EU:C:2008:765, točka 64), vendarle ostaja dejstvo, da med obema storitvama obstaja razmerje odvisnosti.
- 67 Kot zatrjuje Komisija, je treba radiodifuzijsko storitev vendarle razlikovati od storitve upravljanja podpornih radiodifuzijskih omrežij. Gre namreč za dve ločeni dejavnosti, ki ju opravljajo različna podjetja, ki delujejo na različnih trgih. Medtem ko radiodifuzijsko storitev zagotavljajo izdajatelji televizijskih programov, to so televizijski operaterji, storitev upravljanja podpornih omrežij zagotavljajo operaterji platform za oddajanje signalov, to so prizemne, satelitske in kabelske platforme ali prenos prek internetnega dostopa do širokopasovnih povezav.
- 68 Po trditvah intervenientke je tako razlikovanje vzpostavljeno tudi v sektorju komunikacij. Iz uvodne izjave 5 Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 349) je razvidno, da je treba zakonsko ureditev na področju prenosa ločiti od zakonske ureditve na področju vsebin.
- 69 Tožeči stranki se še sklicujeta na dejstvo, da Protokol št. 29 o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah, ki dopolnjuje Pogodbo EU in Pogodbo DEU, poudarja pristojnost držav članic glede nalog storitev javne radiodifuzije, kakršna ji je bila poverjena, ki jo opredeli in organizira vsaka država članica. V zvezi s tem je treba ugotoviti, da se ta protokol uporablja v sektorju radiodifuzije (sodba z dne 10. julija 2012, *TF1 in drugi/Komisija*, T-520/09, EU:T:2012:352, točka 94), natančneje glede financiranja javne radiodifuzije, odobrenega radiotelevizijskim zavodom, v tem primeru televizijskim operaterjem. Navedeni protokol, nasprotno, ne zadeva financiranja operaterjev platform za oddajanje signalov.
- 70 Ker so države članice v Protokolu št. 29 o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah, ki dopolnjuje Pogodbo EU in Pogodbo DEU, izjavile, da je sistem javne radiotelevizije v državah članicah neposredno povezan z demokratičnimi, socialnimi in kulturnimi potrebami vsake družbe in potrebo po ohranitvi medijske pluralnosti, so se neposredno sklicevale na sisteme storitev javne radiotelevizije, ki so jih same ustanovile in jim dodelile pravico oddajanja splošnih televizijskih programov v korist celotnega prebivalstva teh držav (sodba z dne 26. junija 2008, *SIC/Komisija*, T-442/03, ZODl., EU:T:2008:228, točka 198). Ker pa je bila v obravnavani zadevi s kraljevo uredbo 944/2005 nacionalnim izdajateljem televizijskega programa naložena obveznost, da zagotovijo 96-odstotno pokritost prebivalstva v okviru zasebnega sektorja in 98-odstotno pokritost prebivalstva v okviru javnega sektorja na njihovem ozemlju (glej točko 2 zgoraj) in ker je za skoraj celotno območje II taka obveznost zagotovitve pokritosti zagotavljala dostop do javnih kanalov, saj je topografija območja III izključevala digitalizirani prizemni prenos (glej točko 3 zgoraj), se je zadevni ukrep v bistvu nanašal na financiranje razširitve pokritosti prebivalstva od televizijskih operaterjev v okviru zasebnega sektorja. Poleg tega je treba navesti, da cilji navedenega protokola za zagotovitev demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb družbe in za ohranitev medijske pluralnosti niso povezani z izbiro tehnologije oddajanja.
- 71 Argumentacijo v zvezi z zakonom 31/1987 je treba zavrnilo. Po eni strani namreč ta zakon ni bil predložen Splošnemu sodišču. Vendar je treba spomniti, da je v okviru sprejetja sklepa na področju državni pomoči določitev nacionalnega prava dejansko vprašanje (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2011, *A2A/Komisija*, C-318/09 P, EU:C:2011:856, točka 125 in navedena sodna praksa). Vprašanje, ali in v kakšni meri se pravilo nacionalnega prava uporablja za obravnavani primer, spada v presojo sodišča glede dejanskega stanja in je podvrženo pravilom o izvajanju dokazov in razdelitvi dokaznega bremena (sodba z dne 20. septembra 2012, *Francija/Komisija*, T-154/10, ZODl.,

EU:T:2012:452, točka 65). Po drugi strani trditev tožečih strank, da so v skladu z navedenim zakonom storitve zvokovne in televizijske radiodifuzije javne storitve, nikakor ne dopušča ugotovitve, da isti zakon poleg radiodifuzijskih storitev tudi druge storitve opredeljuje kot javne storitve.

- 72 Dalje je treba ugotoviti, da tožeči stranki nikoli nista mogli določiti, katere obveznosti javne službe se naložijo upravljavcem omrežij DPT, bodisi s španskim zakonom bodisi s pogodbami o upravljanju, poleg tega pa o tem nista predložili dokaza.
- 73 Na tretjem mestu, trditve tožečih strank, da je Komisija delovala protislovno s tem, da je že ocenila, da je mogoče uvedbo širokopasovnih omrežij šteti za SSGP, ni mogoče sprejeti. Za vsako storitev je namreč treba ločeno preizkusiti, ali so izpolnjene zahteve prvega merila iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415), in sicer ali podjetje, ki prejema nadomestilo, dejansko izvaja obveznosti javne službe in ali so te obveznosti jasno opredeljene. Spomniti je treba, da je pojem državne pomoči objektivni, ki je odvisen zgolj od odgovora na vprašanje, ali je z državnim ukrepom dodeljena ugodnost enemu ali nekaterim podjetjem. Praksa odločanja Komisije na tem področju, glede katere stranke ne soglašajo, torej ne more biti odločilna (glej sodbo z dne 4. marca 2009, Associazione italiana del risparmio gestito in Fineco Asset Management/Komisija, T-445/05, ZOdl., EU:T:2009:50, točka 145 in navedena sodna praksa). Poleg tega je treba navesti, da je spoštovanje načela tehnološke nevtralnosti prav tako odločilno pri določitvi storitve vzpostavitve in upravljanja visokopretočnega elektronskega komunikacijskega omrežja kot SSGP (sodba z dne 16. septembra 2013, Iliad in drugi/Komisija, T-325/10, EU:T:2013:472, točke od 142 do 145).
- 74 V zvezi s trditvijo tožečih strank, da je Komisija delovala protislovno s tem, da je sprejela izključno izbiro satelitske tehnologije za zagotavljanje radiodifuzijske storitve na območju III, zadošča ugotovitev, da storitev upravljanja na navedenem območju ni del predmeta te zadeve in da je bilo to območje opredeljeno kot ozemlje, na katerem prizemni sprejem zaradi orografskih razmer tega ozemlja ni bil mogoč ali pa bi pri takem sprejemu prišlo do izrednih težav. Dalje z dejstvom, da je Komisija sprejela izbiro tehnologije na nekem območju, ni mogoče utemeljiti izbire druge tehnologije na drugem območju.
- 75 Tožeči stranki še zatrjujeta, da je Komisija napačno utemeljila svoje stališče s tem, da se je sklicevala na zadevo v zvezi z državno pomočjo Zvezne republike Nemčije v korist uvedbe DPT (DVB-T) v regiji Berlin-Brandenburg (Nemčija), v kateri sta bili izdani sodbi z dne 6. oktobra 2009, Nemčija/Komisija (T-21/06, EU:T:2009:387), in z dne 15. septembra 2011, Nemčija/Komisija (C-544/09 P, EU:C:2011:584). V zvezi s tem je treba navesti, da sodišče Unije v teh sodbah ni preučilo, ali je bila storitev upravljanja prizemnega omrežja veljavno opredeljena kot SSGP v skladu z zahtevami prvega merila iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415). Preučitev se je nanašala bolj na vprašanje, ali je bila zadevna pomoč združljiva z notranjim trgovom na podlagi člena 107(3)(c) PDEU. Prav v tem kontekstu se je Komisija sklicevala na to pomoč, kar je zlasti razvidno iz opombe št. 77 izpodbijanega sklepa.
- 76 Na četrtem mestu, v zvezi z ugotovitvijo Komisije, ki je podredno navedena v točki 121 obrazložitve izpodbijanega sklepa in v skladu s katero naj bi bila opredelitev upravljanja določene podporne platforme, v tem primeru upravljanje prizemne platforme, kot javne storitve očitna napaka španskih organov, tožeči stranki zatrjujeta, da se Komisija ne bi smela omejiti na ugotovitev, da so španski organi z odločitvijo za določeno tehnologijo storili očitno napako. Po njunem mnenju načelo tehnološke nevtralnosti ni absolutno. Sklicujoč se na dve študiji, tožeči stranki navajata, da bi Komisija morala preizkusiti, ali je bila analiza španskih organov v zvezi z izbiro tehnologije, ki bi se uporabila, očitno napačna.
- 77 Res je, da je iz splošne sistematike Pogodbe razvidno, da postopek iz člena 108 PDEU ne sme nikoli privedi do izida, ki bi bil v nasprotju s posebnimi določbami Pogodbe (glej sodbi z dne 15. aprila 2008, Nuova Agricast, C-390/06, ZOdl., EU:C:2008:224, točka 50 in navedena sodna praksa, in z dne

16. oktobra 2013, TF1/Komisija, T-275/11, EU:T:2013:535, točka 41 in navedena sodna praksa). Države članice diskrecijske pravice za oblikovanje svojih SSGP ne smejo izvrševati na način, da bi bilo kršeno načelo enakega obravnavanja, ki je glede storitev upravljanja omrežij zagotovljeno predvsem z načelom tehnološke nevtralnosti. Tako v primeru obstoja več platform prenosa – kot v obravnavanem primeru – ni mogoče šteti, da je ena od njih temeljna za prenos radiodifuzijskih signalov, ne da bi se upoštevalo načelo tehnološke nevtralnosti. Španski organi torej z opredelitvijo storitve upravljanja omrežja DPT kot SSGP niso mogli diskriminirati drugih platform. Sistem neizkrivljene konkurence, ki ga določa Pogodba DEU, se lahko zagotovi, le če so različnim gospodarskim subjektom zagotovljene enake možnosti (glej sodbo z dne 28. februarja 2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, C-1/12, ZOdl., EU:C:2013:127, točka 88 in navedena sodna praksa).

78 Vendar upoštevanje načela tehnološke nevtralnosti ne pomeni, da je opredelitev določene platforme za upravljanje radiodifuzijskega omrežja v vseh primerih očitno napačna. Komisija je v točki 121 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila očitno napako španskih organov, ker so določeno platformo določili za temeljno platformo. Komisija torej ni preučila, ali je bila taka izbira v zadevnem primeru objektivno utemeljena, pri čemer bi upoštevala široko diskrecijsko pravico španskih organov glede določitve, kaj ti štejejo za SSGP. Komisija je v okviru preučitve člena 107(3)(c) PDEU sicer res ugotavljala, ali je bilo mogoče sprejeti izbiro določene tehnologije. Vendar teh preudarkov ni mogoče upoštevati pri odločanju o tem, ali je Komisija pravilno ugotovila obstoj očitne napake španskih organov pri opredelitvi SSGP, ker se preizkus zakonitosti opredelitve SSGP na podlagi člena 107(1) PDEU razlikuje od preizkusa združljivosti pomoči na podlagi člena 107(3) PDEU. Medtem ko imajo države članice široko diskrecijsko pravico glede opredelitve SSGP, je namreč Komisija tista, ki ima široko diskrecijsko pravico glede vprašanja, ali je pomoč združljiva z notranjim trgom. Ker Komisija ni temeljito preučila izbire države članice, ni pravilno ugotovila obstoja očitne napake španskih organov pri določitvi določene platforme za to upravljanje.

79 Glede na navedeno in čeprav je Komisija napačno menila, da so španski organi pri določitvi določene platforme za upravljanje radiodifuzijskih omrežij storili očitno napako, prvo merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) ni bilo izpolnjeno, ker zadevna storitev ni bila jasno in natančno določena kot javna storitev, kot je Komisija ugotovila v točkah od 119 do 125 obrazložitve izpodbijanega sklepa.

– Četrto merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) v zvezi z zagotavljanjem najnižjih stroškov za skupnost

80 To merilo določa, da če podjetje, ki se mu naloži izpolnjevanje obveznosti javne službe, v konkretnem primeru ni izbrano s postopkom oddaje javnega naročila, ki omogoča, da se izbere tisti ponudnik, ki lahko te storitve opravlja z najnižjimi stroški za skupnost, se mora raven potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno in ustrezno opremljeno podjetje, zato da lahko zadosti zahtevam javne službe, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti (zgoraj v točki 18 navedena sodba Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, EU:C:2003:415, točka 93).

81 Komisija je v točki 128 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da ob upoštevanju dejstva, da ni bil izveden noben javni razpis, baskovski organi trdijo, da je to merilo izpolnjeno, ker je javno podjetje baskovske vlade, ki je zagotavljalo storitve prenosa signalov in pokritosti z radijsko in televizijsko radiodifuzijo, dobro vodeno podjetje, ki je ustrezno opremljeno za izvajanje zahtevanih obveznosti. Baskovski organi naj bi na podlagi študije o primerjavi stroškov, ki naj ji ne bi bila poslana, menili, da bi bila satelitska infrastruktura dražja od posodobitve prizemnega omrežja zadevnega javnega podjetja. Po njenem mnenju pa, da bi bilo izpolnjeno zadevno merilo, samo na podlagi primerjave s satelitsko tehnologijo ni mogoče dokazati učinkovitosti tega javnega podjetja, ker bi lahko tudi drugi prizemni

operaterji to storitev opravljali po najnižji ceni. Zato je sklenila, da četrto merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) v primeru avtonomne skupnosti Baskija ni bilo izpolnjeno.

- 82 Tožeči stranki oporekata tem preudarkom in navajata, da je bila druga tožeča stranka dobro vodeno podjetje v sektorju operaterjev prizemnih omrežij in da so bili njeni stroški usklajeni s trgom. V medinstitucionalnih konvencijah, ki so jih baskovski organi sklenili v zvezi s tem, naj bi bili upoštevani tržni parametri za določitev njenega plačila. Po navedbah tožečih strank je nadomestilo druge tožeče stranke torej ustrezalo tržnim cenam in je zagotavljalo, da se storitev opravi po najnižjih stroških. Dalje, druga tožeča stranka naj bi vedno kupovala blago, opremo in druge storitve po postopku oddaje javnega naročila. Poleg tega naj bi po mnenju tožečih strank druga tožeča stranka, v nasprotju z drugimi podjetji, že imela na voljo fizično infrastrukturo, ki je potrebna za prevoz omrežja. Postopek digitalizacije naj bi bil enostavna prilagoditev obstoječih omrežij za prehod z analogne na digitalno tehnologijo. Z izbiro drugega operaterja naj bi prišlo do podvajanja infrastrukture, kar naj bi Komisija med drugim prepovedala v okviru uvedbe visokopretočnega omrežja. Druga tožeča stranka naj bi bila torej edini operater prizemnih omrežij, ki lahko zagotavlja zadevno storitev. Tožeči stranki menita, da njuno presojo potrjuje praksa Komisije glede sheme državnih pomoči, ki jo je Republika Slovenija izvajala v okviru svoje zakonodaje o kvalificiranih proizvajalcih energije. Nazadnje, stroški prizemne izbire naj bi bili nižji od stroškov satelitske izbire, kar naj bi potrjevalo poročilo, ki ga je izdelala prva tožeča stranka. V nasprotju z navedbo Komisije v opombi št. 69 izpodbijanega sklepa naj bi Komisija to poročilo prejela.
- 83 Prvič, v zvezi s tem je treba navesti, da je Komisija v točki 128 obrazložitve izpodbijanega sklepa v bistvu menila, da četrto merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) ni bilo izpolnjeno, ker baskovski organi niso dokazali, da je bila druga tožeča stranka učinkovito podjetje, glede na to, da bi drugi operaterji prizemnih omrežij prav tako lahko zagotovili zadevno storitev po nižji ceni. Zato vprašanje, ali so bili stroški prizemne izbire nižji od stroškov satelitske izbire, ni pomembno za preučitev spoštovanja tega merila. Ker se poročilo baskovskih organov, omenjeno v opombi št. 69 navedenega sklepa, nanaša na to vprašanje, vprašanje, ali je to poročilo dejansko bilo poslano Komisiji, ni upoštevno za ugotovitev, ali je Komisija lahko upravičeno štela, da četrto merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) ni bilo izpolnjeno.
- 84 Drugič, zavrtni je treba argumentacijo, da je druga tožeča stranka dobro vodeno podjetje, ker naj bi prejela nadomestilo le za dejansko nastale stroške za nakup potrebne opreme, saj naj bi bili v medinstitucionalnih konvencijah, ki so jih baskovski organi sklenili v zvezi s tem, upoštevani tržni parametri za določitev njenega plačila. Po eni strani je namreč treba ugotoviti, da dejavnost druge tožeče stranke ni bila omejena na nakup opreme in da ji je avtonomna skupnost Baskija zaupala uvedbo, vzdrževanje in upravljanje televizijskega omrežja v Baskiji (glej točko 13 zgoraj). Po drugi strani in kot zatrjuje Komisija, navedba stroškov naložbe in tekočih odhodkov, ocenjenih v teh konvencijah, ne nadomešča analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno in ustrezno opremljeno podjetje, zato da lahko zadosti zahtevam javne službe, imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti.
- 85 Tretjič, zavrtni je treba trditev, da je druga tožeča stranka, v nasprotju z drugimi podjetji, že imela fizično infrastrukturo za prevoz omrežja in da je bil postopek digitalizacije enostavna prilagoditev obstoječih omrežij, tako da bi z izbiro drugega operaterja prišlo do podvajanja infrastrukture. Ta trditev namreč nikakor ne dokazuje, da je bila druga tožeča stranka izbrana na podlagi analize stroškov, ki bi jih imelo povprečno, dobro vodeno in ustrezno opremljeno podjetje, zato da lahko zadosti zahtevam javne službe. Tožeči stranki nista dokazali, da bi z oddajo zadevne storitve drugemu operaterju prizemnih omrežij prišlo do podvajanja infrastrukture. Kot zatrjuje Komisija, ni izključeno, da bi lahko bila uvedba prizemnega omrežja zaupana drugim operaterjem, ne da bi morala ta podjetja vzpostaviti novo infrastrukturo.

- 86 Četrnič, v zvezi z argumentom, da njuno presojo potrjuje Odločba Komisije C 7/2005 z dne 24. aprila 2007 o shemi državnih pomoči, ki jo je Republika Slovenija izvajala v okviru svoje zakonodaje o kvalificiranih proizvajalcih energije, je treba po eni strani navesti, da tožeči stranki nista dokazali, da sta energetska sektor in sektor radiodifuzije primerljiva, tako da bi bilo mogoče presojo Komisije v nekem primeru prenesti na drug primer. Po drugi strani je, kot je bilo opozorjeno (glej točko 73 zgoraj), pojem državne pomoči objektivni in je odvisen zgolj od odgovora na vprašanje, ali je z državnim ukrepom dodeljena ugodnost enemu ali več določenim podjetjem. Praksa odločanja Komisije na tem področju, glede katere sicer stranke ne soglašajo, torej ne more biti odločilna.
- 87 Petič, zavrniti je treba trditev, da so lahko baskovski organi zadevno storitev zaupali drugi tožeči stranki brez predhodno izvedenega javnega razpisa, ker gre za sredstvo, ki je lastno upravi. Zgolj dejstvo, da storitev opravlja uprava s svojimi sredstvi, namreč ne pomeni jamstva najnižjih stroškov za skupnost.
- 88 Iz tega sledi, da tožeči stranki nista dokazali, da je Komisija napačno ugotovila, da četrto merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) ni bilo izpolnjeno.
- 89 Glede na navedeno je treba skleniti, da merila iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) v nobenem trenutku niso bila kumulativno izpolnjena. Komisija torej ni storila napake z ugotovitvijo o obstoju gospodarske prednosti za drugo tožečo stranko.
- 90 Prvi del prvega tožbenega razloga je treba zato zavrniti.

Drugi del: neobstoj selektivne prednosti

- 91 Po zatrjevanju tožečih strank druga tožeča stranka ni dobila selektivne prednosti v smislu člena 107(1) PDEU, ker se je omejila na izvajanje storitev, ki štejejo za SSGP, ob upoštevanju meril, določenih z zgoraj v točki 18 navedeno sodbo Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415). V izpodbijanem sklepu naj bi merilo selektivnosti sovpadalo z domnevno kršitvijo načela tehnološke nevtralnosti.
- 92 To argumentacijo je treba zavrniti.
- 93 Po eni strani namreč, v nasprotju z zatrjevanji tožečih strank, merilo selektivnosti v izpodbijanem sklepu ni „sovpadalo“ s kršitvijo načela tehnološke nevtralnosti. Iz točke 113 obrazložitve izpodbijanega sklepa je razvidno, da je bila prednost po mnenju Komisije selektivna, saj je zadevni ukrep koristil le sektorju radiodifuzije, in da je znotraj tega sektorja ta ukrep zadeval samo podjetja, ki so dejavna na trgu prizemne platforme.
- 94 Po drugi strani je treba navesti, da merilo selektivnosti v smislu člena 107(1) PDEU zahteva, da zadevni ukrep daje prednost posameznim podjetjem ali proizvodnji. To merilo je lastno pojmu državne pomoči (glej točko 38 zgoraj). Zato naj tudi ob domnevi, da je druga tožeča stranka zagotavljala SSGP ob spoštovanju meril, določenih z zgoraj v točki 18 navedeno sodbo Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415), to ne bi dokazovalo, da je Komisija v točki 113 obrazložitve izpodbijanega sklepa nepravilno menila, da je bil zadevni ukrep selektiven.
- 95 Poleg tega je treba navesti, da se ukrep, kakršen je zadevni ukrep, ne uporablja brez razlikovanja za vse gospodarske subjekte. Ukrepa torej ni mogoče šteti za splošen ukrep fiskalne ali ekonomske politike, ki ni državna pomoč v smislu člena 107 PDEU (glej v tem smislu sodbi z dne 10. januarja 2006, Cassa di Risparmio di Firenze in drugi, C-222/04, ZOdl., EU:C:2006:8, točka 135, in z dne 18. julija 2013, P, C-6/12, ZOdl., EU:C:2013:525, točka 18 in navedena sodna praksa).

- 96 Iz tega izhaja, da je treba drugi del prvega tožbenega razloga in zato prvi tožbeni razlog v celoti zavriniti.

Drugi tožbeni razlog: napačna uporaba prava pri analizi združljivosti zadevnega ukrepa z notranjim trgovom

- 97 Ta tožbeni razlog je sestavljen iz dveh delov. Prvi del zadeva napako Komisije pri uporabi Odločbe 2005/842. Tožeči stranki v okviru drugega dela navajata, da Komisija zadevnega ukrepa ni pravilno menila, da je zadevni ukrep združljiv z notranjim trgovom na podlagi člena 107(3)(c) PDEU.

Prvi del: napaka pri uporabi Odločbe 2005/842

- 98 Po zatrjevanju tožečih strank Komisija ni pravilno menila, da je zadevni ukrep združljiv z notranjim trgovom v skladu s členom 106(2) PDEU in Odločbo 2005/842, ki naj bi veljala ob podpisu sporazumov o koncesiji v korist druge tožeče stranke. Po njunem mnenju so španski organi zadevno storitev opredelili kot SSGP, baskovski organi pa so drugi tožeči stranki zaupali opravljanje te storitve v Baskiji. Poleg tega naj bi bili španski organi s to odločbo oproščeni obveznosti priglasitve Komisiji, ker naj bi bil letni znesek nadomestila za zadevno storitev nižji od 30 milijonov EUR. Še več, drugi pogoji za uporabo te odločbe naj bi bili izpolnjeni, saj naj nadomestilo druge tožeče stranke ne bi presegalo zneska, potrebnega za pokritje stroškov storitve.
- 99 Te trditve je treba zavriniti. V skladu s členom 1 Odločbe 2005/842 namreč ta odločba določa pogoje, pod katerimi državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljene nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje SSGP, štejejo za združljive z notranjim trgovom in so izvzete iz zahteve po priglasitvi iz člena 108(3) PDEU. Ker je že bilo ugotovljeno, da je Komisija lahko utemeljeno menila, da operaterji prizemnih omrežij v Baskiji niso zadolženi za opravljanje SSGP (glej točke od 42 do 79 zgoraj), se navedena odločba v tej zadevi ni uporabila in Komisija ni storila napake z ugotovitvijo v točki 172 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da se ni mogoče sklicevati na izvzetje iz člena 106(2) PDEU.

- 100 Zato je treba prvi del tega tožbenega razloga zavriniti.

Drugi del: kršitev člena 107(3)(c) PDEU

- 101 Tožeči stranki Komisiji očitata kršitev člena 107(3)(c) PDEU, ker je na eni strani zanikala dejstvo, da je bil zadevni ukrep tehnološko nevtralen, ustrezen in sorazmeren, in na drugi dejstvo, da je bil ta ukrep minimalen ukrep, ki je potreben za uresničitev zastavljenega cilja in s katerim se preprečuje nepotrebno izkrivljanje konkurence.

– Prvi očitek: napake v zvezi s tehnološko nevtralnostjo, ustreznostjo in sorazmernostjo zadevnega ukrepa

- 102 Po navedbah tožečih strank je Komisija napačno ugotovila, da zadevni ukrep ne upošteva načela tehnološke nevtralnosti, ni sorazmeren in ni ustrezen instrument.

- 103 Iz točk od 153 do 167 obrazložitve izpodbijanega sklepa je razvidno, da je Komisija menila, da zadevne pomoči ni mogoče šteti za združljivo z notranjim trgovom na podlagi člena 107(3)(c) PDEU, ker zadevni ukrep po njenem mnenju ne upošteva načela tehnološke nevtralnosti, ni sorazmeren in ni ustrezen instrument za zagotavljanje pokritosti prebivalcev območja II z nekodiranimi kanali. V zvezi s tem je v točki 155 obrazložitve navedenega sklepa ugotovila, da velika večina javnih razpisov ni bila tehnološko nevtralna, saj so se sklicevali na prizemno tehnologijo in DPT. V skladu s točkama 156 in 157 obrazložitve tega sklepa z nobeno študijo ni bila zadostno dokazana večja

vrednost prizemne platforme od satelitske platforme. Glede sorazmernosti zadevnega ukrepa je Komisija v točki 166 obrazložitve istega sklepa menila, da bi španska vlada morala vsaj spodbujati avtonomne skupnosti, da bi pri svojih javnih razpisih upoštevale morebitno stroškovno učinkovitost, ki jo ponujajo določene platforme.

- 104 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba odstopanja od splošnega načela nezdržljivosti državnih pomoči z notranjim trgov, navedenega v členu 107(1) PDEU, razlagati ozko (glej sodbi z dne 29. aprila 2004, Nemčija/Komisija, C-277/00, Recueil, EU:C:2004:238, točka 20 in navedena sodna praksa, in z dne 14. oktobra 2010, Nuova Agricast in Cofra/Komisija, C-67/09 P, ZOdl., EU:C:2010:607, točka 74 in navedena sodna praksa).
- 105 Dalje je treba spomniti, da ima Komisija v skladu z ustaljeno sodno prakso pri uporabi člena 107(3)(c) PDEU široko diskrecijsko pravico, katere izvrševanje zajema kompleksno oceno gospodarskih in socialnih razmer. Sodni nadzor, ki se uporablja za uresničevanje te diskrecijske pravice, je omejen na preverjanje spoštovanja postopkovnih pravil in pravil obrazložitve, resničnosti ugotovljenih dejstev ter neobstoja napačne uporabe prava, očitne napake pri presoji dejstev ali zlorabe pooblastil (sodbi z dne 26. septembra 2002, Španija/Komisija, C-351/98, Recueil, EU:C:2002:530, točka 74, in z dne 29. aprila 2004, Italija/Komisija, C-372/97, Recueil, EU:C:2004:234, točka 83).
- 106 Spomniti je tudi treba, da Komisija sicer ima polje proste presoje glede gospodarskih zadev, vendar to ne pomeni, da se mora sodišče Unije vzdržati nadzora nad razlago podatkov ekonomske narave, ki jo poda Komisija. Sodišče Unije mora namreč ne le preveriti vsebinsko pravilnost predloženih dokazov ter njihovo verodostojnost in skladnost, ampak tudi nadzirati, ali ti dokazi pomenijo vse upoštevne podatke, ki jih je treba upoštevati pri presoji zapletenega položaja, ter ali so taki, da utemeljujejo ugotovitve, ki so bile izpeljane na njihovi podlagi. Vendar v okviru tega nadzora s svojo ekonomsko presojo ne sme nadomestiti presoje Komisije. Navesti je še treba, da je, kadar ima institucija široko diskrecijsko pravico, nadzor nad spoštovanjem nekaterih procesnih jamstev temeljnega pomena. V skladu s sodno prakso je med temi jamstvi tudi obveznost institucije, da skrbno in nepristransko preveri vse upoštevne elemente posameznega primera in da svojo odločitev zadostno obrazloži (glej sodbo z dne 22. novembra 2007, Španija/Lenzing, C-525/04 P, ZOdl., EU:C:2007:698, točke od 56 do 58 in navedena sodna praksa).
- 107 Na prvem mestu, tožeči stranki navajata, da je uporaba načela tehnološke nevtralnosti – v nasprotju s tem, kar naj bi Komisija storila v izpodbijanem sklepu – odvisna od vsakega posameznega primera in dejanskih okoliščin na različnih ozemljih Unije. Po njunem mnenju je tako iz Sporočila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 17. septembra 2003 o prehodu z analogne na digitalno radiodifuzijo (od digitalnega preklopa do analognega izklopa) [COM (2003) 541 final] (v nadaljevanju: sporočilo o digitalnem prehodu iz leta 2003) kot Sporočila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 24. maja 2005 o pospeševanju prehoda z analogne na digitalno radiodifuzijo [COM (2005) 204 final] razvidno, da načelo tehnološke nevtralnosti ni absolutno. Špansko pravo naj bi ga citiralo zgolj kot načelo, ki bi se ga moralo čimbolj upoštevati.
- 108 Ta argumentacija vseeno ne dokazuje, da je Komisija storila očitno napako. Iz točke 154 obrazložitve izpodbijanega sklepa je namreč razvidno, da Komisija ni menila, da je načelo tehnološke nevtralnosti absolutno, temveč da je treba izbiro tehnologije na splošno opraviti na podlagi tehnološko nevtralnega javnega razpisa, kot naj bi se to izvedlo v drugih državah članicah. Komisija meni, da bi bila zaradi neizvedbe takega javnega razpisa v obravnavanem primeru določena tehnologija lahko izbrana, če bi bila utemeljena z ugotovitvami predhodne študije, s katero bi se dokazalo, da je bila lahko glede na kakovost in stroške izbrana le ena tehnološka rešitev. Dokazno breme naj bi bilo na strani države članice, ki bi morala dokazati, da je navedena študija dovolj dokazana in da je bila izvedena povsem neodvisno. Iz tega sledi, da Komisija, v nasprotju z zatrjevanji tožečih strank, ni izključila, da dejanske okoliščine lahko v obravnavanem primeru dopuščajo izbiro določene tehnologije.

- 109 Pomembnost načela tehnološke nevtralnosti na tem področju je Komisija poudarila v točki 2.1.3 sporočila o digitalnem prehodu iz leta 2003, kar je razvidno iz točke 144 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Pogoj tehnološke nevtralnosti v smislu tega sporočila zlasti določa, da je analogno difuzijo na določenem ozemlju mogoče opustiti, le če skoraj vsa gospodinjstva prejemajo digitalne storitve, in da je treba za dosego tega cilja upoštevati vse načine prenosa (zgoraj v točki 75 navedena sodba Nemčija/Komisija, EU:T:2009:387, točka 69). Kadar Komisija sprejme takšne akte, s katerimi želi v skladu s Pogodbo natančno opredeliti merila, ki jih namerava uporabiti v okviru izvajanja svoje diskrecijske pravice, je posledica tega samoomejevanje navedene pravice, saj mora Komisija upoštevati okvirna pravila, ki si jih je naložila (sodba z dne 28. novembra 2008, Hotel Cipriani in drugi/Komisija, T-254/00, T-270/00 in T-277/00, ZOdl., EU:T:2008:537, točka 292).
- 110 Ker sta tožeči stranki na obravnavi, sklicujoč se na sporočilo o digitalnem prehodu iz leta 2003, zatrjevali, da se za izbiro določene tehnologije od države članice ne zahteva izvedba predhodne študije, je treba navesti, da morajo v skladu s točko 2.1.3 tega sporočila javni organi podporo določeni izbiri utemeljiti z natančno opredeljenimi cilji v splošnem interesu, ki se izvaja na sorazmeren način.
- 111 Na drugem mestu, po navedbah tožečih strank je izbiro prizemne platforme utemeljevalo več poročil. Po njunem mnenju je iz poročila o referenčnih stroških postopka univerzalizacije DPT v Španiji iz julija 2007, ki so ga pripravili španski organi, namreč razvidno, da se teoretični pojem tehnološke nevtralnosti ni uporabljal za tehnološko spremembo prizemne televizije v posebnih okoliščinah televizijskega trga v Španiji. V skladu s tem poročilom naj bi bila digitalizacija prek druge tehnologije in ne prek prizemne tehnologije znatno dražja, satelitska platforma naj ne bi bila zanesljiva, ker naj televizijskim operaterjem ne bi bila izdana zahtevana dovoljenja, in postopek digitalizacije bi se z uporabo druge tehnologije in ne prizemne tehnologije občutno zavlekel. Ta sklep naj bi bil natančneje pojasnjen v analizi prve tožeče stranke, ki naj bi potrdila, da je bila iz gospodarskih in tehničnih razlogov bolj zaželena prizemna tehnologija. Poleg tega naj bi izbira satelitske rešitve na območju III, ki naj ji Komisija ne bi oporekala, dokazovala, da so španski organi v vsakem posameznem primeru objektivno izbrali najustreznejšo tehnologijo. To stališče naj bi potrjevala tudi študija upravljavca telekomunikacijske infrastrukture in dobavitelja omrežne opreme, ki bi jo Komisija po prepričanju tožečih strank morala ovrednotiti. Vendar naj bi v točkah 158 in 164 obrazložitve izpodbijanega sklepa Komisija priznala dokazno vrednost študiji intervenientke in naj se ne bi posebej sklicevala na različna poročila avtonomnih skupnosti. Podredno naj bi Komisija kršila obveznost obrazložitve.
- 112 Spomniti je treba, da morajo biti za ugotovitev, ali je Komisija storila očitno napako pri presoji dejstev, ki bi utemeljila razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa, dokazi, ki jih predloži tožeča stranka, zadostni, da se presoja dejstev iz zadevnega sklepa ne zdi verjetna (sodba z dne 12. decembra 1996, AIUFFASS in AKT/Komisija, T-380/94, Recueil, EU:T:1996:195, točka 50, in zgoraj v točki 50 navedena sodba FAB/Komisija, EU:T:2009:386, točka 78).
- 113 Prvič, glede poročila iz točke 111 zgoraj je treba ugotoviti, da v skladu s točko 156 obrazložitve izpodbijanega sklepa to poročilo ne vsebuje zadostnega dokaza o tem, da naj bi bila prizemna platforma boljša od satelitske platforme. Vsebovalo naj bi ugotovitev, da bi bilo treba izbiro določene tehnološke rešitve za razširitev pokritosti preučiti po posamezni regiji, pri tem pa upoštevati njihove posamezne topografske in demografske posebnosti. Poročilo je torej dalo prednost predvsem temu, da je nujno organizirati tehnološko nevtralni javni razpis, da se določi najustreznejša platforma.
- 114 Te ugotovitve ne vsebujejo očitne napake. Iz točke 6 poročila, navedenega v točki 111 zgoraj, je namreč razvidno, da so španski organi preučili dva mogoča scenarija, in sicer razširitev pokritosti prebivalstva z 98 % na 100 % in razširitev pokritosti prebivalstva s 96 % na 100 %. Nobeden od teh scenarijev ne ustreza razširitvi pokritosti prebivalstva s 96 % na 98,5 %. Poleg tega je bilo v skladu z ugotovitvami iz navedenega poročila glede teh dveh scenarijev verjetno, da bi bila najustreznejša končna rešitev tista, ki bi upoštevala dve alternativni, in sicer prizemno in satelitsko platformo, saj bi bila za vsak posamičen primer sprejeta ena ali druga rešitev glede na pogoje in okoliščine fizične lokacije prebivalstva, ki bi bilo

zajeto z razširitvijo pokritosti. Nemogoče naj bi bilo predvideti delež, v katerem bi vsaka alternativa prispevala h končni rešitvi, ne da bi avtonomna skupnost prej opravila podrobnejše študije, pri kateri bi upoštevala orografijo zemljišča, geografsko porazdelitev prebivalstva in obstoječe stanje omrežja za televizijsko oddajanje. Iz tega izhaja, da analiza iz tega poročila ni utemeljila nespoštovanja načela tehnološke nevtralnosti. Čeprav je sicer res, kot zatrjuje ta tožeči stranka, da bi bila v skladu z istim poročilom nad pokritostjo približno 90 stanovanj prizemna radiodifuzija najcenejša rešitev, ostaja dejstvo, da je bila ta ugotovitev izrecno dodana primeroma, ne da bi bile s tem omajane preostale ugotovitve iz zadevnega poročila.

- 115 Drugič, glede analize prve tožeče stranke je iz točke 157 obrazložitve izpodbijanega sklepa razvidno, da so nekatere avtonomne skupnosti med upravno preiskavo predložile notranje izračune primerjave stroškov ob uporabi obeh tehnologij za razširitev pokritosti. Vendar poleg negotovosti v zvezi z datumi izvedb teh izračunov naj nobeden od njih ne bi bil dovolj natančen in trden, da bi upravičil izbiro prizemne tehnologije za razširitev pokritosti. Po prepričanju Komisije nobenega od teh izračunov ni izdelal neodvisni strokovnjak.
- 116 Ker se razlogovanje iz točke 157 obrazložitve izpodbijanega sklepa nanaša na analizo prve tožeče stranke, kot je to potrdila Komisija na obravnavi, Komisija z zavrnitvijo te analize ni storila očitne napake. Navesti je namreč treba, da na omenjeni analizi ni naveden datum in da je iz pripomb baskovskih organov z dne 24. februarja 2011, ki so bile predložene med upravnim postopkom, razvidno, da je zadevna analiza potrdila študijo upravljavca telekomunikacijske infrastrukture in dobavitelja omrežne opreme iz leta 2010. Ker je bila zadevna analiza torej izvedena dolgo po sprejetju zadevnih ukrepov, ne more upravičiti nespoštovanja načela tehnološke nevtralnosti ob izbiri prizemne platforme. V skladu s sodno prakso je treba namreč na vprašanje, ali ukrep pomeni državno pomoč, odgovoriti glede na stanje, ki je obstajalo ob sprejetju tega ukrepa (glej sodbo z dne 12. maja 2011, Région Nord-Pas-de-Calais in Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisija, T-267/08 in T-279/08, ZOdl., EU:T:2011:209, točka 143 in navedena sodna praksa).
- 117 V zvezi s trditvijo tožečih strank, da je Komisija v opombi št. 69 izpodbijanega sklepa napačno menila, da ji analiza prve tožeče stranke ni bila predložena, zadošča navesti, da je Komisija v tej opombi navedla, da ji ni bila predložena študija o oceni baskovskih organov, v skladu s katero naj bi bila satelitska infrastruktura dražja od posodobitve prizemnega omrežja druge tožeče stranke. Iz korespondence med španskimi organi in Komisijo pa je razvidno, da je slednja zahtevala dodatne informacije o oceni stroškov, ki so jo opravili baskovski organi. Vendar Komisija ni prejela teh informacij. Zato je v točki 157 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da analiza baskovskih organov ni bila dovolj natančna, da bi upravičila izbiro prizemne tehnologije za razširitev pokritosti.
- 118 Tretjič, v zvezi z zatrjevanji tožečih strank, da izbira satelitske rešitve na območju III, ki naj ji Komisija ne bi oporekala, dokazuje, da so španski organi v vsakem posameznem primeru objektivno izbrali najustreznejšo tehnologijo, je treba ugotoviti, da je bila ta argumentacija že zavrnjena v okviru prvega dela prvega tožbenega razloga (glej točko 74 zgoraj).
- 119 Četrtrič, tožeči stranki navajata, da njuno stališče potrjuje študiji upravljavca telekomunikacijske infrastrukture in dobavitelja omrežne opreme, ki bi ju Komisija morala preučiti. V zvezi s tem je Komisija v točki 158 obrazložitve izpodbijanega sklepa menila, da sta bili ti študiji izvedeni leta 2010, torej dolgo po izvedbi zadevnih ukrepov. Po mnenju Komisije ne glede na to, ali bi se lahko ti študiji šteli kot dovolj neodvisni in zanesljivi, dejstvo, da sta bili izvedeni po zadevnih ukrepih, pomeni, da ju ni mogoče navajati kot podporo dejstvu, da je španska vlada menila, da ni primerno organizirati tehnološko nevtralnega javnega razpisa. Komisija je dodala, da ocene stroškov, ki jih je predložila intervenientka in ki naj bi dokazovale boljšo stroškovno učinkovitost satelitske tehnologije, nasprotujejo rezultatom zadevnih študij.

- 120 Tožeči stranki z nobenim elementom, ki sta ga predložili, nista dokazali, da so ti preudarki očitno napačni. Po eni strani je namreč iz opomb št. 37 in 38 izpodbijanega sklepa, ki vsebujeta povzetek vsebine študij upravljavca telekomunikacijske infrastrukture in dobavitelja omrežne opreme, ki ju je Komisija predložila na podlagi ukrepov procesnega vodstva po odredbi Splošnega sodišča (glej točko 28 zgoraj), in točke 158 obrazložitve tega sklepa, ki vsebuje Komisijino presojo navedenih študij v zvezi s tem primerom, razvidno, da je Komisija ti študiji preučila. Po drugi strani je treba navesti, da ti študiji izvirata iz leta 2010 in je njuna referenčna točka leto 2009. Komisija je torej lahko upravičeno ugotovila, da sta bili isti študiji izdelani po zadevnih ukrepih. Opozorjeno je že bilo, da je treba na vprašanje, ali ukrep pomeni državno pomoč, odgovoriti glede na stanje, ki je obstajalo ob sprejetju tega ukrepa (glej točko 116 zgoraj). Kot je razvidno iz primerjave zadevnih študij in ocen intervenientke glede stroškov, ki jih je Komisija predložila na podlagi ukrepov procesnega vodstva po odredbi Splošnega sodišča (glej točko 28 zgoraj), je Komisija torej lahko utemeljeno ugotovila, da so bile ocene intervenientke v nasprotju z rezultati zadevnih študij. Poleg tega tožeči stranki sami poudarjata, da odločitve o izbiri platforme ni sprejel navedeni upravljavec, temveč španski organi, ki pa ob sprejetju odločitve niso bili seznanjeni z zadevnima študijama.
- 121 Trditve tožečih strank na obravnavi – pri čemer sta se sklicevali na sodbo z dne 3. julija 2014, Španija in drugi/Komisija (T-319/12 in T-321/12, EU:T:2014:604) – da bi Komisija morala sprejeti poročila, ki so bila predložena naknadno, ni mogoče sprejeti. Navesti je namreč treba, da je bilo v zadevi, v kateri je bila izdana ta sodba, sporno vprašanje, ali je država članica delovala kot zasebni vlagatelj, in ne vprašanje združljivosti ukrepa z notranjim trgovom na podlagi člena 107(3)(c) PDEU. V zvezi s tem je Splošno sodišče v točki 134 te sodbe presodilo, da bi dodatne gospodarske analize, ki jih je država članica predložila med upravnim postopkom, lahko razjasnile dejavnike, ki so obstajali v trenutku odločitve o vlaganju in ki bi jih Komisija morala upoštevati. Taka ugotovitev pa nikakor ne omaja sodne prakse, v skladu s katero je treba na vprašanje, ali ukrep pomeni državno pomoč, odgovoriti glede na stanje, ki je obstajalo ob sprejetju tega ukrepa, ker bi Komisija, če bi upoštevala naknadne dejavnike, dala prednost državam članicam, ki niso izpolnile svoje obveznosti glede priglasitve pomoči – v fazi osnutka – ki so jih nameravale dodeliti (glej zgoraj v točki 116 navedeno sodbo Région Nord-Pas-de-Calais in Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisija, EU:T:2011:209, točka 143 in navedena sodna praksa).
- 122 Petič, po zatrjevanju tožečih strank je Komisija v točkah 158 in 164 obrazložitve izpodbijanega sklepa študijama upravljavca telekomunikacijske infrastrukture in dobavitelja omrežne opreme, zanikala večjo dokazno vrednost kot intervenientkinemu izračunu stroškov, ne da bi Komisija to kakor koli pojasnila.
- 123 Tej argumentaciji ni mogoče pritrditi. Po eni strani je bilo namreč v zvezi s točko 158 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovljeno (glej točko 119 zgoraj), da je Komisija v tej točki menila, da ne glede na to, ali bi se lahko zadevni študiji šteli kot dovolj neodvisni in zanesljivi, dejstvo, da sta bili izvedeni po zadevnih ukrepih, pomeni, da ju ni mogoče navajati kot podporo dejstvu, da po mnenju španske vlade ni bilo primerno organizirati tehnološko nevtralnega javnega razpisa. Komisija je dodala, da ocene stroškov, ki jih je predložila intervenientka in ki naj bi dokazovale boljšo stroškovno učinkovitost satelitske tehnologije, nasprotujejo rezultatom zadevnih študij.
- 124 Iz točke 158 obrazložitve izpodbijanega sklepa je razvidno, da je Komisija zavrnila študiji, ki ju je predložil upravljavec telekomunikacijske infrastrukture in dobavitelj omrežne opreme, ne da bi se izrekla o njuni neodvisnosti in zanesljivosti, ker naj bi bili opravljeni po zadevnih ukrepih in naj bi bili v nasprotju z ocenami stroškov, ki jih je predložila intervenientka. V nasprotju s trditvami španskih organov Komisija ni dala prednost študiji, ki jo je predložila intervenientka, pred študijama, ki ju je predložil omenjeni upravljavec. Osredotočila se je bolj na predstavitev vsebine študije intervenientke, v skladu s katero je bila satelitska tehnologija stroškovna bolj učinkovita, kar naj bi bilo v nasprotju z rezultati študij, ki ju je predložil ta upravljavec. To ugotovitev potrjuje dejstvo, da je iz točke 154 obrazložitve navedenega sklepa razvidno, da bi bila po mnenju Komisije posamezna tehnologija lahko izbrana, če bi bila utemeljena z ugotovitvami predhodne študije, s katero bi se dokazalo, da je bila lahko glede na kakovost in stroške izbrana le ena tehnološka rešitev. V nasprotju s trditvijo tožečih

strank Komisija torej ni menila, da je bila študija intervenientke utemeljena ali da je z njo dokazano, da je satelitska rešitev najboljša. Njen cilj je bil preučiti, ali so bili lahko zadevni ukrepi zaradi neupoštevanja načela tehnološke nevtralnosti utemeljeni s predhodno študijo, s katero je izbrana le ena tehnološka rešitev.

- 125 Po drugi strani, v zvezi s točko 164 obrazložitve izpodbijanega sklepa je Komisija v njej navedla, da je po mnenju intervenientke število 1380 regionalnih kanalov, ki so ga navedli španski organi, odločno pretirano. Nasprotno, ni ugotovila, da je bilo število regionalnih kanalov, ki ga je ocenil ta operater, in sicer 415 v skladu z opombo št. 93 navedenega sklepa, točno. Ker je v tej točki obrazložitve presodila, da španski organi niso dokazali svoje trditve, da satelitska tehnologija ni bila opremljena za oddajanje velikega števila regionalnih kanalov, je zgolj uporabila pravilo o dokaznem bremenu, navedeno v točki 154 obrazložitve tega sklepa, iz katere je razvidno, da je morala Kraljevina Španija dokazati, da je lahko bila glede na kakovost in stroške izbrana le ena tehnološka rešitev.
- 126 Šestič, tožeči stranki zatrjujeta, da se Komisija ni posebej sklicevala na različna poročila avtonomnih skupnosti. To argumentacijo je treba prav tako zavrniti. Glede Baskije je bilo po eni strani že ugotovljeno, da Komisija pri presoji ni storila očitne napake (glej točki 115 in 116 zgoraj). Po drugi strani pa, ker ni bilo pojasnjeno, kako bi bila poročila drugih avtonomnih skupnosti upoštevana za položaj Baskije, ni mogoče skleniti, da je Komisija storila očitno napako pri presoji dejstev v zvezi z Baskijo.
- 127 Nazadnje je treba zavrniti trditve tožečih strank, da je Komisija kršila svojo obveznost obrazložitve pri presoji analize prve tožeče stranke. Razlogi Komisije, da analiza baskovskih organov ni zadoščala za utemeljitev izbire prizemne tehnologije za razširitev pokritosti, namreč pravno zadostno izhajajo iz točke 157 obrazložitve izpodbijanega sklepa (glej točko 116 zgoraj).
- 128 Na tretjem mestu, trditve tožečih strank, da je Komisija storila napako, ker je v treh predhodnih primerih odobrila pomoči, pri katerih ni bilo upoštevano načelo tehnološke nevtralnosti, je treba prav tako zavrniti.
- 129 Navesti je namreč treba, da se tožeči stranki sklicujeta na predhodno prakso odločanja Komisije, ne da bi dokazali njen obstoj. V zvezi z odločbo Komisije N 103/2007 z dne 25. novembra 2007 o nakupu digitalnih sprejemnikov in prilagoditvi že obstoječih skupnih televizijskih anten v provinci Soria (Španija) je že bilo razsojeno, da je Komisija izrecno ugotovila, da je ukrep, obravnavan v tej odločbi, potrošnikom omogočal nakup kakršne koli vrste sprejemnika s subvencijo, ki ni odvisna od tehnološke platforme, za katero se uporabnik odloči, da jo bo uporabljal, in da je izrecno ugotovila, da je z navedenim ukrepom spoštovano načelo tehnološke nevtralnosti (sodba z dne 15. junija 2010, Mediaset/Komisija, T-177/07, ZOdl., EU:T:2010:233, točka 103). V odločbah N 222/2006 z dne 22. septembra 2006 o pomoči za premostitev digitalne dividende na Sardiniji (UL 2007, C 68, str. 5) in SA.33980 z dne 5. decembra 2013 o lokalni televiziji v Združenem kraljestvu so organi izbiro opravili na podlagi predhodnih študij, kot je razvidno iz opomb št. 85 in 86 izpodbijanega sklepa. V teh okoliščinah ni mogoče šteti, da je obstoj prakse odločanja dokazan. Vsekakor pa je treba le v okviru člena 107(3)(c) PDEU presojati zakonitost odločbe, s katero Komisija ugotavlja, da pomoč ne izpolnjuje pogojev za uporabo tega odstopanja, in ne na podlagi domnevne predhodne prakse (glej sodbo z dne 21. julija 2011, Freistaat Sachsen in Land Sachsen-Anhalt/Komisija, C-459/10 P, EU:C:2011:515, točka 38 in navedena sodna praksa).
- 130 Na četrtem mestu, po prepričanju tožečih strank Komisija ni preučila, ali so bile pri sprejetju konkretne odločbe posamične avtonomne skupnosti upoštewane dejanske okoliščine na posameznem ozemlju teh skupnosti, in je torej storila napako pri obrazložitvi. To trditev je treba zavrniti.
- 131 Navesti je namreč treba, da Komisija v točkah od 90 do 93 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v katerih se sklicuje na točke od 23 do 31 obrazložitve tega sklepa, opisuje pravno podlago zadevne pomoči. Ugotovila je, da je bil pravni okvir za digitalizacijo v Španiji zapletena celota, sestavljena iz različnih

instrumentov, ki so jih v štirih letih razglasili tako španska vlada in avtonomne skupnosti kot lokalni organi. Po njenem mnenju sta nacionalni tehnični načrt za DPT v letu 2005 in nacionalni načrt za prehod na DPT v letu 2007, čeprav v veliki meri urejata prehod na DPT na območju I, tudi določila podlago za dodatne ukrepe za razširitev na območju II. Nacionalni tehnični načrt za DPT naj bi hkrati pooblašchal lokalne organe, da v sodelovanju z avtonomnimi skupnostmi vzpostavljajo dodatne oddajne centre, ki so potrebni za zagotovitev sprejema DPT na območju II. Te ukrepe za razširitev naj bi regionalni organi izvajali po sklenitvi več okvirnih sporazumov z navedeno vlado in dodatkov k tem okvirnim sporazumom. Po mnenju Komisije so avtonomne skupnosti v praksi uporabljale smernice te vlade o razširitvi DPT. Državna pomoč za uvedbo DPT na območju II naj bi bila dejansko izplačana ob prenosu sredstev nacionalnih in regionalnih organov upravičencem.

- 132 Iz različnih zakonodajnih in upravnih aktov španskih organov je razvidno, da je načrt prehoda na digitalno televizijo na celotnem ozemlju Kraljevine Španije z večinsko uporabo prizemne tehnologije sledil pobudi, ki so jo dali in usklajevali centralni organi. Ni sporno, kot je razvidno iz točke 24 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da je bila v zakonu 10/2005, ki je označeval začetek ureditve prehoda na DPT, opredeljena nujnost spodbujanja prehoda z analogne tehnologije na DPT. Kot je razvidno iz točke 26 obrazložitve navedenega sklepa, so španski organi v dodatni določbi nacionalnega tehničnega načrta za DPT določili možnost razširitve pokritosti s prizemno tehnologijo na redko naseljena območja, če je lokalna namestitvev v skladu s tem načrtom. V točkah od 28 do 32 obrazložitve tega sklepa, katerih vsebino tožeči stranki nista izpodbijali, je opisano sodelovanje MITT in avtonomnih skupnosti prek okvirnih sporazumov in dodatkov k tem sporazumom za izvedbo digitalizacije na območju II. Ti akti so se zlasti nanašali na sofinanciranje španske vlade razširitve pokritosti DPT na navedenem območju.
- 133 Glede na navedeno Komisiji ni mogoče očitati, da je španske ukrepe za uvedbo DPT na območju II preučila v okviru enih in istih okoliščin. Med različnimi državnimi intervencijami na nacionalni, regionalni in občinski ravni, ki jih je treba preučiti glede na njihove učinke, namreč v obravnavanem primeru obstaja tako tesna povezava, da jih je Komisija lahko štela kot eno shemo pomoči, ki so jo odobrili španski organi v Španiji. Do tega lahko zlasti pride, ker je med zaporednimi intervencijami v Španiji, zlasti z vidika njihovega časovnega zaporedja, namena in položaja na tem območju, obstajala tako tesna povezava, da Komisiji ni mogoče očitati, da jih ni ločila (glej v tem smislu sodbo z dne 19. marca 2013, Bouygues in drugi/Komisija in drugi, C-399/10 P in C-401/10 P, ZOdl., EU:C:2013:175, točki 103 in 104).
- 134 Poleg tega se lahko Komisija v primeru sheme pomoči omeji na preučitev značilnosti zadevne sheme, da v obrazložitvi sklepa presodi, ali je ta shema nujna za uresničitev enega od ciljev iz člena 107(3) PDEU. Tako Komisija v sklepu, ki se nanaša na tako shemo, ni dolžna opraviti preučitve pomoči, ki je bila na podlagi te sheme dodeljena v vsakem posameznem primeru. Šele ob vračilu pomoči je treba preveriti posamezen položaj vsakega zadevnega podjetja (sodbe z dne 7. marca 2002, Italija/Komisija, C-310/99, Recueil, EU:C:2002:143, točki 89 in 91; z dne 9. junija 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ in drugi/Komisija, C-71/09 P, C-73/09 P in C-76/09 P, ZOdl., EU:C:2011:368, točka 63, in z dne 13. junija 2013, HGA in drugi/Komisija, od C-630/11 P do C-633/11 P, ZOdl., EU:C:2013:387, točka 114).
- 135 Poleg tega je iz točke 114 obrazložitve izpodbijanega sklepa razvidno, da je Komisija še posebej preučila primer avtonomne skupnosti Baskija, ki so ga španski organi predstavili kot najboljši in edini primer, da bi uveljavljali neobstoje državne pomoči v skladu z merili, ki jih je Sodišče določilo v zgoraj v točki 18 navedeni sodbi Altmark Trans in Regierungspräsident Magdeburg (EU:C:2003:415).
- 136 Na petem mestu, tožeči stranki Komisiji očitata, da je pri preizkusu sorazmernosti zadevnega ukrepa prezrla razdelitev pristojnosti med javnimi organi s tem, da je zahtevala, da španska vlada organizira javne razpise na vsem svojem ozemlju.

137 V zvezi s tem je treba navesti, da je Komisija v točki 166 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da bi bilo v zvezi s sorazmernostjo pri zasnovi intervencije za območje II ustrezno, da bi španska vlada najprej primerjala stroške ali izvedla javni razpis na nacionalni ravni. Po njenem mnenju bi lahko ob izvedbi javnega razpisa na nacionalni ravni pričakovali še več znižanj cen. Pojasnila je, da so za odločanje o upravni organizaciji sicer pristojni španski organi, pri čemer se dogovorijo o vladnem financiranju, vendar bi morala vlada, namesto da bi vztrajala pri uporabi DPT, vsaj spodbujati avtonomne skupnosti, da pri svojih javnih razpisih upoštevajo morebitno stroškovno učinkovitost, ki jo ponujajo določene platforme.

138 Pri teh ugotovitvah ni prišlo do očitnih napak. Še zdaleč namreč ne drži, da Komisija ni upoštevala razdelitve pristojnosti med španskimi javnimi organi, poudarila je le dejstvo, da bi španska vlada lahko spodbujala avtonomne skupnosti k upoštevanju morebitnih znižanj cen, ki bi lahko izhajale iz usklajenega ravnanja. V nasprotju s trditvami tožečih strank Komisija ni zahtevala, da bi se za celotno špansko ozemlje izvedel le en javni razpis. Ker je bil prehod na DPT predmet različnih zakonodajnih in upravnih ukrepov španskih organov na nacionalni ravni in je bil ta prehod delno financiran iz proračuna te vlade (glej točke od 2 do 8 zgoraj), ni mogoče izključiti, da pobuda avtonomnih skupnosti za izvedbo javnih razpisov ob upoštevanju morebitne stroškovne učinkovitosti, ki jo ponujajo določene platforme, krši razdelitev pristojnosti med španskimi javnimi organi.

139 Prvi očitek je torej treba zavrnilo.

– Drugi očitek: neobstoj nepotrebnega izkrivljanja konkurence

140 Po zatrjevanju tožečih strank je bil zadevni ukrep minimalen ukrep, potreben za doseg zastavljenega cilja, pri katerem bi se preprečilo nepotrebno izkrivljanje konkurence. Po njenem mnenju je Komisija s tem, da je v točki 170 obrazložitve izpodbijanega sklepa na kratko ugotovila obstoj nepotrebne izkrivljanja konkurence, kršila obveznost obrazložitve in storila napako.

141 V zvezi s tem po eni strani zadošča navesti, da iz točk od 153 do 169 obrazložitve izpodbijanega sklepa pravno zadostno izhaja, da je po mnenju Komisije do nepotrebne izkrivljanja konkurence prišlo zaradi neupoštevanja načela tehnološke nevtralnosti, kot sta to tožeči stranki sicer priznali v tožbi. Komisija torej ni kršila svoje obveznosti obrazložitve. Po drugi strani je bila argumentacija tožečih strank, da se dokažejo napake Komisije pri presoji v zvezi z neupoštevanjem načela tehnološke nevtralnosti, že zavrnjena (glej točke od 102 do 139 zgoraj).

142 Drugi očitek je torej treba zavrnilo.

143 Iz tega sledi, da je treba drugi del drugega tožbenega razloga in posledično ta tožbeni razlog v celoti zavrnilo.

Tretji tožbeni razlog: napačna uporaba prava v zvezi z ugotovitvijo nove pomoči

144 Po zatrjevanju tožečih strank je Komisija napačno uporabila pravo s tem, da je menila, da je bil zadevni ukrep nova pomoč. Po njenem mnenju je digitalizacija analognega omrežja v obliki preprostega povečanja njegove tehnične zmogljivosti pomenila nebitveno spremembo morebitne obstoječe pomoči in ne novo pomoč, ker je prvotna uvedba segala v leto 1982, torej v čas pred pristopom Kraljevine Španije k Uniji.

145 Ugotoviti je treba, da je Komisija v točkah od 173 do 175 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da je bil zadevni ukrep nova pomoč, ki bi jo Kraljevina Španija morala priglasiti.

- 146 Spomniti je treba, da člen 108 PDEU določa ločena postopka glede na to, ali gre za obstoječe ali nove pomoči. Medtem ko je treba nove pomoči v skladu s členom 108(3) PDEU predhodno priglasiti Komisiji in jih ni mogoče izvajati, dokler v postopku ni izdana končna odločba, se lahko obstoječe pomoči v skladu s členom 108(1) PDEU redno izvajajo, če Komisija ne ugotovi njihove nezdržljivosti (glej zgoraj v točki 95 navedeno sodbo P, EU:C:2013:525, točka 36 in navedena sodna praksa). Obstoječe pomoči se štejejo za zakonite, dokler Komisija ne ugotovi njene nezdržljivosti z notranjim trgom (glej zgoraj v točki 95 navedeno sodbo P, EU:C:2013:525, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 147 Člen 1(b)(i) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [108 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339) določa, da je treba kot obstoječo pomoč razumeti vso pomoč, ki je obstajala pred začetkom veljavnosti Pogodbe v zadevnih državah članicah, to je sheme pomoči in individualno pomoč, ki se je začela izvajati pred začetkom veljavnosti Pogodbe in se še vedno uporablja. V skladu s členom 1(c) te uredbe nova pomoč pomeni vsako pomoč, to je sisteme pomoči ali individualno pomoč, ki ni veljavna pomoč, vključno s spremembami obstoječe pomoči. V zvezi s tem člen 4(1) Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe št. 659/1999 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 4, str. 3) določa, da za namene člena 1(c) Uredbe št. 659/1999 sprememba obstoječe pomoči pomeni katero koli spremembo, razen preoblikovanja povsem formalne ali upravne narave, ki ne more vplivati na ocenjevanje združljivosti ukrepa pomoči z notranjim trgom.
- 148 V bistvu so ukrepi, katerih namen je vzpostaviti pomoči ali spremeniti veljavne pomoči, nove pomoči. Natančneje, če sprememba vpliva na vsebino prvotnega sistema, je ta sistem spremenjen v nov sistem pomoči (glej sodbe z dne 30. aprila 2002, Government of Gibraltar/Komisija, T-195/01 in T-207/01, Recueil, EU:T:2002:111, točke od 109 do 111; z dne 11. junija 2009, AEM/Komisija, T-301/02, ZOdl., EU:T:2009:191, točka 121, in z dne 11. julija 2014, Telefónica de España in Telefónica Móviles España/Komisija, T-151/11, ZOdl., EU:T:2014:631, točka 63).
- 149 V obravnavani zadevi Komisija ni napačno uporabila prava z ugotovitvijo, da je zadevni ukrep pomoči nova pomoč, ker je ta ukrep bistveno spremenil prvotni sistem. Ni namreč sporno, kot je tudi Komisija navedla v točki 174 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da v zgodnjih osemdesetih letih, ko se je začelo financiranje regij, namenjeno razširitvi prizemnega omrežja, na trgu ni bilo zasebnih izdajateljev televizijskega programa, da je razširjena infrastruktura služila samo potrebam javnega izdajatelja televizijskega programa in da razširitev obstoječega prizemnega omrežja, ki je bila takrat edina platforma za prenos televizijskega signala v Španiji, torej ni izkrivljala konkurence z drugimi platformami.
- 150 Kar zadeva ta prvotni sistem, je lahko Komisija v točki 175 obrazložitve izpodbijanega sklepa pravilno ocenila, da ob upoštevanju, da so se upravičenec in splošne razmere javnega financiranja znatno spremenili, zadevnega ukrepa ni mogoče šteti kot spremembo zgolj formalne ali upravne vrste, temveč gre za spremembo, ki vpliva na dejansko vsebino prvotnega sistema. V zvezi s tem je pravilno navedla, da sta se zakonodaja in tehnologija razvili in da so nastale nove platforme za radiodifuzijo, na trg pa so vstopili novi subjekti, zlasti zasebni izdajatelji televizijskega programa. Kot je Komisija navedla v točki 175 obrazložitve, je treba upoštevati tudi to, da je prehod z analogne na digitalno televizijo postal mogoč šele po tehnološkem napredku po pristopu Kraljevine Španije k Uniji. V nasprotju s trditvami tožečih strank zadevna sprememba prvotnega sistema torej ne pomeni le izboljšanja tehnične zmogljivosti obstoječega omrežja ali zgolj dodatek k prvotnemu sistemu, temveč je lahko vplivala na oceno združljivosti zadevnega ukrepa pomoči z notranjim trgom.
- 151 Iz tega sledi, da je treba tretji tožbeni razlog in posledično tožbo v celoti zavrnil.

Stroški

¹⁵² V skladu s členom 134(1) Poslovnika Splošnega sodišča se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Tožeči stranki nista uspeli, zato se jima v skladu s predlogi Komisije in intervenientke odredi, da nosita svoje stroške, in se jima naloži plačilo stroškov postopka v glavni stvari. Stroške postopka za izdajo začasne odredbe v skladu s predlogom Komisije nosita tožeči stranki.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (peti senat)

razsodilo:

- 1. Tožba se zavrne.**
- 2. Comunidad Autónoma del País Vasco in družba Itelazpi, SA poleg svojih stroškov nosita stroške postopka v glavni stvari, ki sta jih priglasili Evropska komisija in družba SES Astra.**
- 3. Comunidad Autónoma del País Vasco in družba Itelazpi nosita stroške postopka za izdajo začasne odredbe.**

Dittrich

Schwarcz

Tomljenović

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 26. novembra 2015.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje	2
Postopek in predlogi strank	6
Pravo	7
Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 107(1) PDEU.....	7
Prvi del: neobstoj gospodarske prednosti.....	7
– Prvo merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) v zvezi z izvrševanjem obveznosti javne službe	8
– Četrto merilo iz zgoraj v točki 18 navedene sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) v zvezi z zagotavljanjem najnižjih stroškov za skupnost	14
Drugi del: neobstoj selektivne prednosti	16
Drugi tožbeni razlog: napačna uporaba prava pri analizi združljivosti zadevnega ukrepa z notranjim trgovom	17
Prvi del: napaka pri uporabi Odločbe 2005/842	17
Drugi del: kršitev člena 107(3)(c) PDEU	17
– Prvi očitek: napake v zvezi s tehnološko nevtralnostjo, ustreznostjo in sorazmernostjo zadevnega ukrepa	17
– Drugi očitek: neobstoj nepotrebnega izkrivljanja konkurence	24
Tretji tožbeni razlog: napačna uporaba prava v zvezi z ugotovitvijo nove pomoči	24
Stroški	26